

చందమామ

జూలై 1951

చందమామ

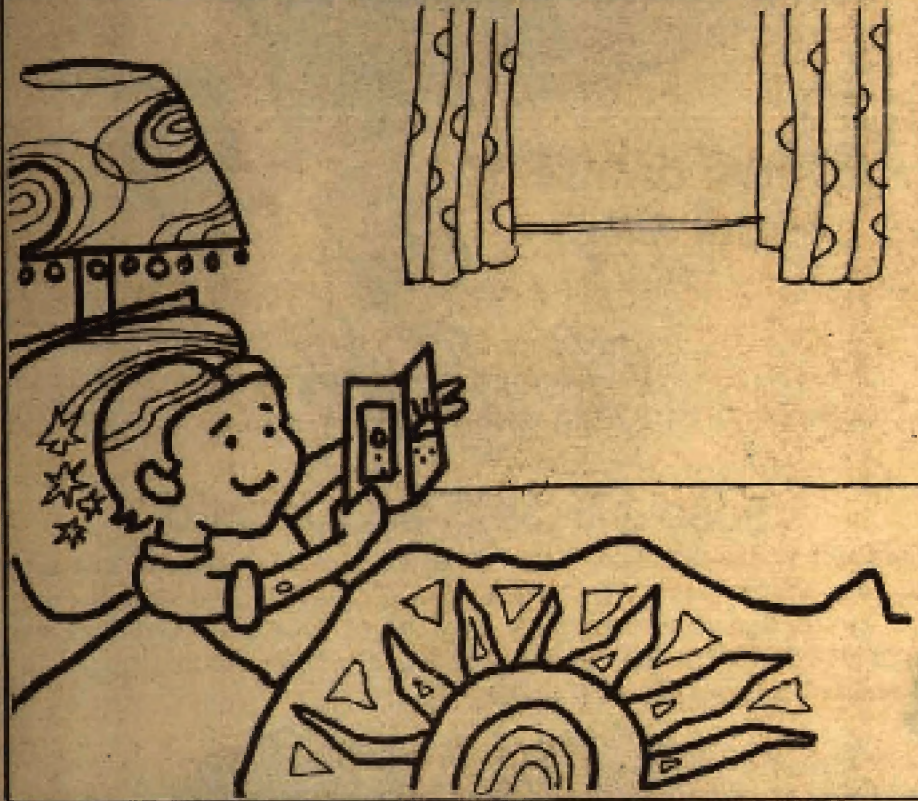
కేమెల్

రంగుల పోటీ

ప్రవేశ రుసుము లేదు

జయమశ్రీ గెలుపు కోరిక
 కేమెల్—2వ రోజు ఎంపిక రు. 15
 కేమెల్—3వ రోజు ఎంపిక రు. 15
 కేమెల్—4వ రోజు ఎంపిక రు. 5
 కేమెల్—5 వారాల్లో ఎంపిక రు. 10
 కేమెల్—10 వారాల్లో

18 సంవత్సరముల లోపు వయస్సు గలవే టెక్నిక్స్ విద్యార్థులు మాత్రమే పాల్గొన గలరు. పై చిత్రాన్ని ఏ కేమెల్ రంగుల పోటీనా రంగు చేయండి. రంగు చేసిన ప్రతి పత్రానూ ఈ క్రింది అధికారికు పంపండి.
 P.B. No. 9928, COLABA, Bombay 400 005.
 పరిశ్రమలు తది విశ్వరూపంగాన, చిత్రక ప్రత్యక్షరములు అనుమతించబడవు.

Name _____ Age _____

Address _____

దయచేసి మీ పేరు, చిరునామా, ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయండి.

టెక్నిక్స్ పూర్తి రంగుల చేయవలసి ఉత్తమగోరి.
 ఎంట్రిలు పంపుటకు ఆఖరు తేదీ. 31-7-1981

CONTEST NO 20

ప్రత్యేక
బహుమతి
25 పై
తగ్గింపు

ఇదిగో!
పెప్పర్మెంట్ రుచి కలిగిన
ఒక చాక్లెట్ బిస్కట్

స్క్రంచ్

కరకర తినే చక్కని తినుబండారం

తారతదేశంలో ఈ రకం రెండు రుచుల తియ్యని
తినుబండారం ఇదే మొదటిసారి... చాక్లెట్ రుచియు
మింట్ కలిపినది, మృదువయినది, రుచికరమైనది.
ఎక్కువ చాక్లెట్ క్రీమ్ తో వున్నది... గోధుమవన్నె
గల కరకరలాడే రెండు అందమైన దిక్కుల్లు మధ్యవున్న

పెప్పర్మెంట్ రుచిగల చాక్లెట్, ఇటువంటి దానిని
మీరు యింతవరకు ఎప్పుడూ రుచి చూడలేదు. అప్పుడే
ఒక్క స్క్రంచ్ తినక్కర్లే తీసుకోండి. కరకర వసులుతూ
తినండి. స్క్రంచ్...స్క్రంచ్...స్క్రంచ్...

స్క్రంచ్ కరకర తినే చక్కని తినుబండారం

ట్రూ దిక్కుల్లు తయారు చేసేవారు అంద చేస్తున్న వరిక్రొత్త తినుబండారం

చేందమామ

సంస్థాపకుడు : 'చక్ర పాణి'

సంపాదకుడు : నాగిరెడ్డి

ఈ నెల జెతాళకథ ["అదర్శప్రభువు"] ను ఆధారం, గంగిశెట్టి శివకుమార్ రచన.

పూజలూ, పుణ్యకార్యాలంటే అసక్తి పున్నట్టు పైకి నటిస్తూ, ఏ అర్థవాయుచైనా సరే తొక్కి ధనం సంపాదించుచూ సెవ్యక్తులు, ఎలాంటి చిక్కులపాలవుతారో, "గ్రహణస్నానం" అన్న కథలో తెలుసుకుందాం.

అమరవాణి

బుద్ధేచ్ఛుద్ధిమతాం లోకే, శాస్త్రగమ్యం చా కించన,
బుద్ధ్యాహా శా యో నందాః, చాన్యో బాహినివా.

[నిశితమైన బుద్ధిబలం గలవాడికి లోకంలో సాధ్యం కానిదంటూ విమిలము. గొప్ప ఆయుధబలం గల పండులను, చాణక్యుడు తన బుద్ధిబలంతోనే గదా జయించాడు!]

పంపుటి 69 బూల్డి '81 సంచిక 1

విడి ప్రతి: 1-75 : : సంవత్సర చందా: 21-00

మాటపట్టింపు

ఏది కుక్కల ఆరువులకు జానకయ్యకు మెలుకువ వచ్చింది. అప్పటికి ఆర్థరాత్రి వాటి వుంటుంది. ఎందుకైనా నుంచిదని జానకయ్య తలుపులు తీసుకుని యివతలకి వచ్చాడు. చీకటిగా వున్న ఏధిలో, గాడిదను చూసి కుక్కలు మొరుగు తున్నవి. అవతల చలి విపరీతంగా వుంది. అతడు కుక్కలను అదిలించి, లోపలికి రాజోతూ, అరుగు మీద ఎవరో ముడిచి పెట్టుకుని వదులుకుని వుండడం చూశాడు.

“ఎవరు వారు?” అన్నాడు జానకయ్య.

ఆ వైపు నుంచి జవాబు లేదు. జానకయ్య ఆ మనిషిని తట్టి చూశాడు. అతను చలికి గడగడలాడి పోతున్నాడు: ఒళ్ళు జ్వరంతో కాలిపోతున్నది.

“చలి ఎక్కువగా వుంది. ఒంట్లో బా వున్నట్టు లేదు. లోపలికి వచ్చి వదుకో,” అన్నాడు జానకయ్య.

అతను అతి కష్టం మీద లేచి, జానకయ్యకు చేతులు బోదించాడు. జానకయ్య అతడికి చేతి అనరా యిచ్చి, లోపలికి తీసుకువెళ్ళాడు. తరవాత చాప పరిచి, కంబళి కప్పి వదుకోబెట్టాడు. ఆ మనిషి మరుక్షణం నిద్రలోకి జారు కున్నాడు. అతన్ని గురించిన అలోచన లతో, జానకయ్యకు చాలా సెపటివరకూ నిద్రపట్టలేదు.

ఎవరో తలుపు దడదడ బాదుతూండగా అతడికి మెలుకువ వచ్చింది. ఆ సరికి బారెడు పొద్దెక్కింది. ఆ వచ్చింది అతడి భార్య, రత్నం. అమె, ఆ క్రితం రాత్రి ఆదే ఊళ్ళో బందువుల పెళ్ళికి హాజరయి, తెల్లవారుతూనే ఇంటికి వచ్చింది.

“ఇంత పొద్దెక్కి చాకా వదు కున్నావేం?” అంటూ లోపలికి వచ్చిన ఆమె, చాప మీద కంబళి కప్పకుని వదు

కుని వున్న మనిషిని చూసి, "ఎవరో పచ్చినట్టున్నారు! ఎవరు?" అని భర్తను అడిగింది.

"ఏమో, ఎవరో!" అని జానకయ్య జరిగిందంతా చెప్పాడు.

"అయ్యో పాపం! వేడి పాలిస్తే కాస్త తేరు కుంటాడు. మీరు అతన్ని లేపి మొహం కడుక్కోమని చెప్పండి," అంటూ అమె హడావిడిగా వంట గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

జానకయ్య ఆ మనిషిని లేపుదామని ఒంటి మీద చెయ్యి వేసి, ఉలిక్కి పడ్డాడు. రాత్రి నిప్పులా కాలిన అతని ఒళ్ళు యిప్పుడు, మంచులా చల్లగా వున్నది.

"ఇతను పోయాడే!" అంటూ జానకయ్య ఒక వెర్రికేక పెట్టాడు.

వంట గదిలోంచి రత్నం పరుగు, పరుగున వచ్చి, "పోయాడా అయ్యో! ఇప్పుడేం చేద్దాం? అతని ఊరు ఏదో, అతని వాళ్ళు ఎక్కడ వున్నారో!" అంటూ లబలబలాడింది.

జానకయ్య ఆ మనిషి నడుం తడిమి చూశాడు. చేతికి గలగలలాడుతూ డబ్బు సంచీ తగిలింది. అతను ఆ సంచీ పైకి తీసి, కింద గుమ్మరించాడు. డబ్బుతో పాటు, ఒక ఉత్తరం కూడా కింద

పడింది. అది, ఒక తల్లి కొడుక్కు రాసిన ఉత్తరం. అందులో యిలా వున్నది:

"బాబూ, నారాయణా! నీకీ మధ్య జ్వరం కాస్తున్నదని, మన ఊరు మనిషి ఒకరు బజార్లో కనిపించి చెప్పాడు. ఇప్పుడు ఎలా వున్నది? ఇక్కడ నీ తమ్ముడి పరిస్థితి బాగాలేదు. కూతురు పెళ్ళికి మూడువేల రూపాయలు ఎలా తేగలనా అని, వాడి బెంగ. చాలా మంచి సంబంధం. ఈ సమయంలో మీరు పాత స్పర్థలూ, మాటపట్టింపులూ మర్చిపోవాలి. రాధ పెళ్ళికి నువ్వు డబ్బు సాయం చేయాలి. పెద్దవాడివి కనక, తమ్ముడి విషయంలో నువ్వే సర్దుకుపోవాలి.

యిచ్చేసి, సంగతి చెప్పి తీసుకురండి. మీరు వచ్చేదాకా నేను పెళ్ళివారి ఇంట్లోనే వుంటాను. ఇంటికి తాళం పెడదాం," అన్నది రత్నం.

ఆ ప్పటికప్పుడు భార్య భర్తలు యింటికి తాళం పెట్టారు. జానకయ్య బాడుగ బండిలో రెండామడల దూరంలో వున్న నారాయణ తమ్ముడి ఊరికి బయలుదేరాడు. అతను ఆ ఊరు చేరేసరికి మధ్యాహ్నం అయింది. అతడికి ఇల్లు కనుక్కోవడం కష్టమేం కాలేదు. కాని లోపలికి వెళ్ళబోతున్న అతను, లోపలి నుంచి వచ్చే మాటలు విని, గుమ్మంలోనే ఆగిపోయాడు.

"అమ్మా! డబ్బెక్కడా దొరకలేదు. ఇక నేను చేయగలిగిందేమీ లేదు. పెళ్ళివారికి మరో సంబంధం చూసుకోమని చెప్పేస్తాను," అంటున్నారు ఎవరో, బహుశా, తమ్ముడు కాబోలు!

"అదేం మాటరా! చక్కటి సంబంధం, డబ్బుకు వెనకాడి వదులుకుంటామా? మీ అన్నయ్యకు డబ్బు తెమ్మని ఉత్తరం రాశాను. తప్పకుండా డబ్బు తెస్తాడు," అంటున్నది తల్లి.

ఆ మాటకు తమ్ముడు పెద్ద గొంతుతో, "నాకు చెప్పకుండా ఉత్తరం ఎందుకు రాశావు? అన్నయ్య డబ్బు చచ్చినా నేను

ఈ ఉత్తరం అందగానే ఒంట్లో బావుంటే డబ్బు తీసుకుని బయలుదేరు. ఇక్కడ మేం మరోఇంటికి మారాం. కొత్త చిరునామా రాస్తున్నాను. ఈ ఉత్తరం వెంట తెచ్చుకుంటే, ఇల్లు తెలిగ్గా కనుక్కోవచ్చు."

జానకయ్యకు సంగతి అర్థమైపోయింది. అతడు భార్యతో, "పాపం, తమ్ముడి కూతురు పెళ్ళికి డబ్బు తీసుకుని బయలుదేరి, దారిలో పోయాడు. ఈ ఉత్తరం వెంట వుంచుకోవడం మేలే అయింది! మనకు కనీసం, ఆ తమ్ముడి చిరునామా అయినా తెలిసింది," అన్నాడు.

"మీరు వెంటనే బయలుదేరి ఆ ఊరు వెళ్ళండి. వాళ్ళకు ఉత్తరం, డబ్బు

ముట్టను. ఆ డబ్బుతో నా కూతురి పెళ్ళి చేసేది లేదు," అన్నాడు.

"చిన్న మాటపట్టింపుతో, మీ అన్న డబ్బులు పదేళ్ళుగా మొహాలు చూసుకో లేదు. రాధ పెళ్ళిలో అయినా మీరు కలుసుకుంటారని యిన్నాళ్ళుగా ఆశ పడ్డాను," అన్నది తల్లి బొంగురుపోయిన గొంతుతో.

జానకయ్య తలుపు చప్పుడు చేసి, "నా రాయణ తమ్ముడు గారి ఇల్లు యిదేనా?" అని కేకపెట్టాడు.

లోపలినుంచి నలభై ఏళ్ళ మనిషి తలుపు తెరిచి, "ఎవరు మీరు? లోపలికి రండి?" అన్నాడు అశ్చర్యపోతూ.

జానకయ్య లోపలికి వెళ్ళి కుర్చీలో కూర్చుని, డబ్బుసంచి బల్లమీద పెట్టి, ఉత్తరం తమ్ముడు చేతికి యిచ్చాడు. తమ్ముడు ఆ ఉత్తరం చదివి, "ఇది, మా అమ్మ అన్నయ్యకు రాసింది. తను రావడానికి మొహం చెల్లక, అన్నయ్య డబ్బు పంపిస్తుంటాడు. ముందు ఆ డబ్బు సంచి, నా కళ్ళముందు నుంచి తీసేయండి!" అన్నాడు జేవురించి న మొహంతో.

"మీ అన్నయ్య స్వయంగా వద్దామనుకున్నాడు; కాని రా లేక పోయాడు. మీరిద్దరూ కలుసుకోవడం మరి యీ

జన్మలో జరగదు," అంటూ జరిగిన దంతా చెప్పేశాడు జానకయ్య.

తల్లి ఘొల్లుమన్నది. ఒక క్షణం ఆగి తమ్ముడు అరచేతుల్లో మొహం దాచుకుని, "అన్నయ్యా, నన్ను క్షమించు!" అంటూ ఏడ్వసాగాడు.

ఆ ఏడుపు చూసి జానకయ్య ఏమాత్రం జాలిపడకుండా, "బతికున్న మనిషి విలువ తెలుసుకోవటం కష్టం. నీ మీద నీ అన్నకు ఎంత ప్రేమ లేకపోతే, ఒంట్లో బావుండకపోయినా, డబ్బు తీసుకుని బయలుదేరుతాడు? నువ్వు సోదరప్రేమకు యిన్నాళ్ళూ దూరం అయ్యావు. ఇప్పుడది కోరినా దొరకదు," అన్నాడు.

ఆ ఇంట శోకాలు విని ఇరుగు పొరుగు ఇళ్ళవాళ్ళు వచ్చారు. అంతలో, "ఏమిటి దంతా? ఏం జరిగింది?" అంటూ ఒక ఏటై ఏళ్ళ మనిషి అక్కడికొచ్చాడు.

అతణ్ణి చూస్తూనే తల్లి, తమ్ముడూ ఏడ్చుమాని నిర్భాంతపోయారు. తమ్ముడు అతణ్ణి సమీపిస్తూ, "అన్నయ్యా, నువ్వు బతికే వున్నావా! నేను మూర్ఖుణ్ణి, నీ మంచి గుణం తెలుసుకోలేకపోయాను," అంటూ కాళ్ళు పట్టుకున్నాడు.

జానకయ్యకు ఆ వచ్చిన మనిషి తామింతవరకూ చచ్చిపోయాడనుకునే నారాయణ అని అర్థమైపోయింది.

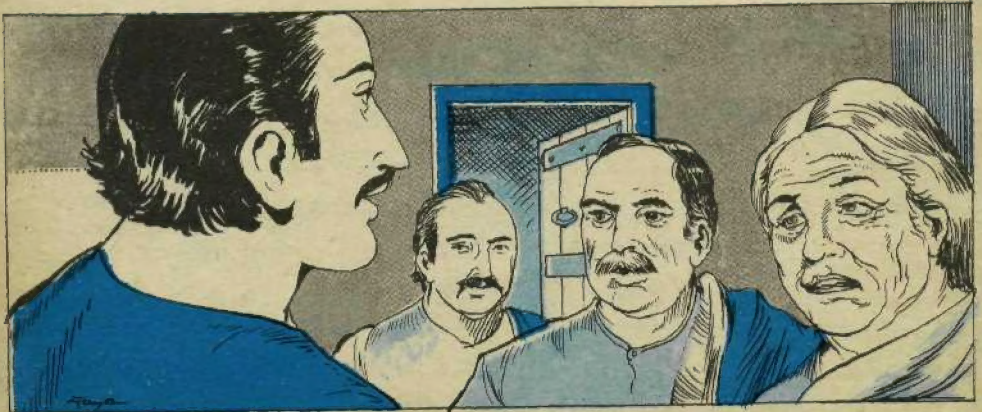
సంగతంతా తెలుసుకుని నారాయణ నవ్వి, "నేను డబ్బు తీసుకుని మొన్ననే బయలుదేరాను. రాధకు పట్టుచీర కొండా మని పట్టుం బజారుకు వెళ్ళాను. అక్కడ ఒక ముసలాడు, దిక్కులేనివాణ్ణి, బిచ్చం అంటూ వెంటపడ్డాడు. జాలిపడి డబ్బు మూటపైకి తీసి, వాడికి ఒక రూపాయి యిచ్చాను. నేను దుకాణంలో చీరలు

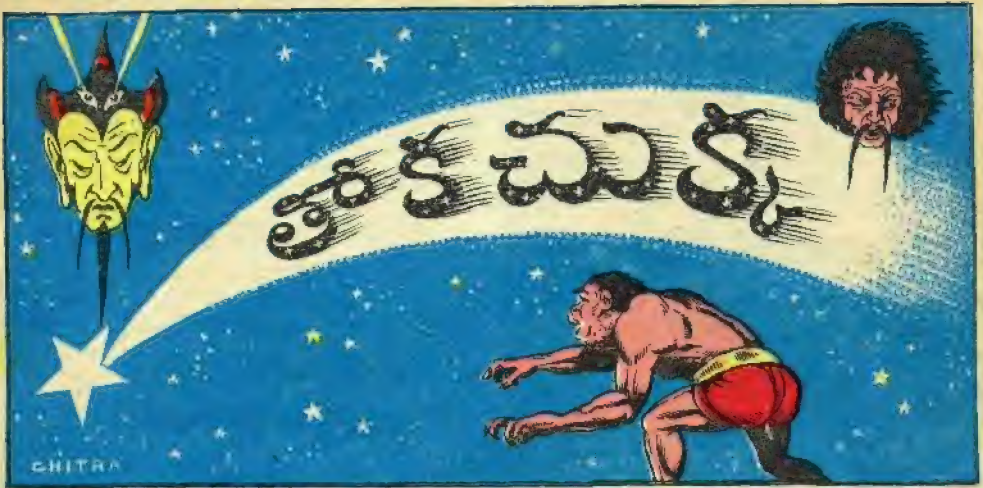
చూస్తుండగా, వాడు నా వెనకే తచ్చాడు తూండడం, నాకు అనుమానం కలిగించింది. తీరా చీర తీసుకొని, డబ్బు కోసం చూసేసరికి, మొలలో దాచిన డబ్బు సంచీ లేదు. ముసలాడి కోసం తెగ వెతికాను. వాడు కనిపించలేదు. మళ్ళీ ఇంటికి వెళ్ళి డబ్బు తీసుకుని, బయలుదేరి యిక్కడికి వచ్చాను. మీ ఇంట్లో చచ్చిపోయింది, దొంగే అయింటాడు," అన్నాడు జానకయ్యతో.

"ఆ దొంగ చచ్చి మేలు చేశాడు. అతడి పుణ్యమా అని, అన్నదమ్ములు మళ్ళీ కలుసుకున్నారు," అన్నది తల్లి సంతోషంగా.

"ఇక నేను వెళతాను. ఇంటివద్ద జరగవలసిన పని చూడాలి," అంటూ జానకయ్య లేచాడు.

"వచ్చే నెల మా అమ్మాయి పెళ్ళి. మీ ఇంటిల్లిపాదీ తప్పకుండా రావాలి," అంటూ, అన్నదమ్ములిద్దరూ జానకయ్యకు వీడ్కోలు చెప్పారు.

15

[శివదత్తుణ్ణి చెతుక్కుంటూ బయలుదేరిన సమరసేనుడు, ఒక నీటిమడుగు వద్ద మొనలి వాతబడునున్న తన సైనికులను కాపాడాడు. వాళ్ళద్వారా అతడికి వ్యాఘ్రదత్తుడు ఎటు వెళ్ళి నదీ తెలిసింది. ఆ సమయంలో అతడికి చెట్టునుంచి వేళ్ళాడుతున్న ప్రతం ఒకటి దొరికింది. హఠాత్తుగా కొండపై నుంచి కొందరు సైనికులు అతడికేసి బాణాలు వదలసాగారు. తరవాత—]

సమరసేనుడికి తమపై బాణాలు వదులుతున్న వాళ్ళెవరై నదీ తెలుసుకునేందుకు ఆట్రేకాలం పట్టలేదు. "వ్యాఘ్రదత్తుడికి, జై! వ్యాఘ్రమండలానికి, జై!" అన్న వాళ్ళ కేకలూ, అరుపులూ కొండగుహలు ప్రతిధ్వనించేలా వినబడుతున్నవి.

"వీళ్ళు వ్యాఘ్రదత్తుడి భటులు! వాళ్ళకు మనం వున్నచోటు తెలిసి పోయింది. జాగ్రత్త, మనను చుట్టుముట్టి

హతమార్చాలని చూస్తున్నారు." అని సమరసేనుడు తన సైనికులను హెచ్చరించాడు.

వ్యాఘ్రదత్తుడి భటులు కొండరాళ్ళ వెనక పొంచి వుండి, సమరసేనుడి పైనా, అతడి అనుచరుల పైనా బాణాలు ప్రయోగిస్తూ, క్రమంగా ముందుకు రాసాగారు. ఇలాంటి చిక్కునుంచి ప్రాణాలతో బయట పడాలంటే, సమరసేనుడికి

ఒక్కటే మార్గం కనబడింది—రాళ్ళ చాటున దాక్కుంటూ, ఆ ప్రదేశం వదిలి పోవడం !

సమరసేనుడితో పాటు సైనికులు కూడా నిశ్శబ్దంగా రాళ్ళ వెనక నక్కుతూ ఎదురుగా వున్న సొరంగం కేసి పాక సాగారు. ఆ సొరంగం ఎక్కడికి దారి తీస్తుందో, అవతల ఏమున్నదో అన్న సంశయం వాళ్ళను అంతగా బాధించ లేదు. ముందు వ్యాఘ్రుడత్తుడి వలనుంచి బయట పడడం ముఖ్యంగా కనబడింది వాళ్ళకు.

చివరకు అందరూ సురక్షితంగా ఒక చీకటిగుహ చేరారు. వ్యాఘ్రుడత్తుడి

భటుల అరుపులూ, కేకలూ క్రమంగా తగ్గిపోసాగినై. వాళ్ళు తమను వెతుకుతూ మరొక మార్గాన పోయి వుంటారని, సమర సేనుడు ఊహించాడు.

అప్పటికి బాగా పొద్దెక్కి సరిగా మిట్ట మధ్యాహ్నమయింది. సమర సేనుడు చీకటిగావున్న గుహలో తడుముకుంటూ కొంచెం ముందుకు సాగాడు. అతడికి ఆ రెండవకొస నుంచి సన్నని సూర్య కాంతికనిపించింది. మరికొంతముందుకు నడిచి గుహకు అవలివైపు చేరాడు.

అక్కడ కంటబడిన దృశ్యం సమర సేనుణ్ణి చాలా ఆశ్చర్య పరిచింది. ఎట్ట ఎదుట శివదత్తుడు పటంలో గుర్తు నూచించిన శిథిలాలు ! ఏదో ఒక మహా నగరం భూకంపం వల్ల సర్వనాశనం అయినట్టు, పెద్దపెద్ద భవనాలు, గోడలు చెల్లాచెదురుగా విరిగి పడిఉన్నవి. రాతి స్తంభాలుకొన్ని సగం విరిగిపోయినస్థితిలో, ఏ క్షణంలో అయినా కూలిపోయేలా కనిపించినై.

ఇది శివదత్తుడు పటంలో రాసిన శిథిల నగరం అనేందుకు సందేహం లేదు. శివదత్తుడు యిందులోనే దాక్కుని వుంటాడు ! కనక, తను ధైర్యం చేసి ముందుకు వెళ్ళడమే మంచిదను కున్నాడు, సమర సేనుడు. అతడి వెంట

పున్న సైనికులు శిథిలనగరంకేసి చూస్తూ,
అద్భుతపడిపోతున్నారు.

ఇక పున్నచోటునుంచి కదిలి, శిథిలాల
లోకి పొదామని సమరసేనుడు బయలు
దేరబోయేంతలో, అప్రదేశమంతా దద్దరిల్లే
టట్టు శంఖనాదాలూ, కేకలూ వినిపించినై.
మరుక్షణం యాభై, అరవైమంది భటు
లతో వ్యాఘ్రదత్తుడు, ఆ శిథిల భవనాల
మార్గాన వస్తున్నాడు.

సమరసేనుడు సైనికులను హెచ్చ
రించి, వ్యాఘ్రదత్తుడి భటులు ఎటు
వెళతారా అని చూడసాగాడు. వ్యాఘ్ర
దత్తుడి వాలకం చూస్తే, అతడు సమర
సేనుడి మాటే మరిచినట్టు కనబడు
తున్నది.

వ్యాఘ్రదత్తుడు తను సాధించదలచు
కున్న మహాకార్యం సాధించినవాడిలా భటు
లకు ముందుండి ధీమాగా నడుస్తున్నాడు.
ఇక భటులు నవ్వుతూ, ఆయుధాలు
ఊపుతూ, మధ్యమధ్య ఉత్సాహంగా కేకలు
పెడుతున్నారు.

శివదత్తుడు ఎక్కడ దా కుక్కన్నదీ
గ్రహించి, వ్యాఘ్రదత్తుడు అతణ్ణి బందీగా
పట్టుకున్నాడా, అన్న అనుమానం కలిగింది
సమరసేనుడికి. కాని, భటుల వెంట బంది
చేయబడిన వారెవరూ లేరు. "బహుశా,
అపూర్వశక్తులు గల శాక్తేయుడి త్రిశూలం
ఎక్కడ వున్నదీ, వ్యాఘ్రదత్తుడికి తెలిసి
పోయి వుండవచ్చు!" అనుకున్నాడు
సమరసేనుడు.

వ్యాఘ్రదత్తుడు శిథిలమైపోయిన భవనాల వెంట తన భటులను నడిపించసాగాడు. అతడు వెళ్ళవలసిన చోటు ఏదో ముందే నిర్ణయించుకున్నట్టు, సూటిగా భటులకు దారిచూపుతున్నాడు.

ఇలాంటి అదను కోసమే వేచివున్న సమరసేనుడు, రాళ్ళచాటున నక్కుతూ, తన సైనికులతో శిథిలమై వున్న ఒక పెద్ద భవన ప్రాంగణం చేరుకున్నాడు. అక్కడ సగం విరిగి వున్న స్తంభాల చాటున దాగి వుండి, వ్యాఘ్రదత్తుడి కేసి చూడసాగాడు.

భటుల ముందు నడుస్తున్న వ్యాఘ్రదత్తుడు రక్కున ఒక చోట ఆగి, "వ్యాఘ్ర యోధుల్లా రా! మన శ్రమ

ఫలించే సమయం వచ్చింది. మీలో ప్రతి ఒక్కణ్ణి ఒక దేశానికి రాజుగా చేస్తానని వాగ్దానం చేశానుగదా? ఆ వాగ్దానం తప్పక నిలుపుకుంటాను. కాని, మీరు యా నిమిషాన ఒక సాహసకార్యం చెయ్యవలసి వుంది," అన్నాడు గంభీరంగా.

"మేం ఎంతటి సాహసకార్యానికైనా సిద్ధమే! అదేమిటో చెప్పండి," అంటూ భటులు కేకలు పెట్టారు.

వ్యాఘ్రదత్తుడు మందహాసం చేస్తూ, "ఈ శిథిలనగరంలో మన కోర్కెలు నెరవేరబోతున్నవి. అదుగో, ఆ ఎదురుగా వున్న భవనం చూడండి. దాని సింహ ద్వారం విరిగి రాళ్ళతో కప్పబడిపోయింది. మీరు అక్కడ అడ్డుగా వున్న రాళ్ళనూ, విరిగిన స్తంభాలనూ తొలగించి, మార్గం సరిచేయండి. మనం వెతికి సంపాదించవలసిన అమూల్య వస్తువు, ఆ భవనం లోనే వున్నది," అన్నాడు.

వ్యాఘ్రదత్తుడు యిలా అనగానే భటులకు ఎక్కడలేని ఉత్సాహం కలిగింది. వాళ్ళు గొడవగొడవగా మాట్లాడుకుంటూ, హెచ్చరికలు చేసుకుంటూ, ఆ శిథిల భవనాన్ని సమీపించారు. కొందరు పలుగులు తీసుకుని, ద్వారానికి అడ్డుగా ఉన్న పెద్దపెద్ద గండశిలలను పక్కకు నెట్టసాగారు.

భటులు వాళ్ళ ఉత్సాహంలో, దురాశలో మునిగి రాసున్న ప్రమాదాన్ని గ్రహించలేదు. శిథిలమైపోయిన ఆ భవనం తాలూకు గోడలూ, స్తంభాలూ పక్కలకు ఒరిగి పడేందుకు సిద్ధంగా వున్నవి.

సమరసేనుడు దూరంగా వుండి, యిదంతా గమనిస్తున్నాడు. వ్యాఘ్రదత్తుడి ఆజ్ఞాపాలన చేస్తున్న భటులు ఏ గోడ గాని, స్తంభంగాని విరిగి పడడంతో బలవన్మరణం చెందబోతున్నారని తెలుస్తూనే వున్నది !

వ్యాఘ్రదత్తుడు మాత్రం కొంచెం ఎడంగా నిలబడి, రాళ్ళను పక్కలకు

లాగుతున్న భటులను ఉత్సాహపరుస్తున్నాడు. అతడు తలతిప్పి పక్కలకు చూస్తున్న ధోరణి, భవనం కేసి గుచ్చిగుచ్చి చూడడం గమనించిన సమరసేనుడికి, ఆ దుర్మార్గుడు కూడా రాసున్న ప్రమాదాన్ని శంకిస్తున్నాడని తోచింది.

వ్యాఘ్రదత్తుడు కావాలనే తన భటులను యిలాంటి ప్రమాదంలో చిక్కుకునేట్టు చేస్తున్నాడేమో అన్న ఊహ సమరసేనుడికి కలిగేంతలో, పెళ్ళపెళ్ళా రావాలతో శిథిల భవనం ఒక్కసారిగా కూలిపోయింది. విరిగిపడుతున్న స్తంభాలకిందా, గోడలకిందా పడి వ్యాఘ్రదత్తుడి భటులు చాలామంది హాహాకారాలు చేస్తూ మరణించారు. కొందరు భటులు బలమైన గాయాలతో ప్రాణాలు దక్కించుకుని బయటపడ్డారు.

ఈ భయంకర సంఘటన రెప్పపాటు కాలంలో జరిగిపోయింది. ప్రాణాలతో బయటపడిన కొద్దిమంది భటులతో వ్యాఘ్రదత్తుడు దూరంగాపోయి నిలబడ్డాడు. తనను నమ్మి అనేకమంది భటులు దుర్మరణం పాలుకావడం అతడికి చీమకుట్టినంత బాధకూడా కలిగించలేదు.

“వ్యాఘ్రేశ్వరికి ఏదో అపచారం జరిగింది ! అందువల్లనే అంతమంది

ఆ సింహద్వారం ముందు బలైపోయారు. ఇక మనకు వచ్చిన భయంలేదు, ధైర్యంగా వుండండి!" అంటూ వ్యాఘ్రుడత్తుడు తన చేతిలో వున్న ఒక పటాన్ని వాళ్ళకు చూపుతూ, "అద్భుత శక్తులు గల శాక్షేయుడి త్రిశూలం వున్న చోటు మీ అందరికీ చెప్పదలిచాను. దాని ప్రభావం వలన, మిగిలివున్న మనమే, ఈ ప్రపంచానికి రాజాధిరాజులం కావచ్చు. ఆ త్రిశూలం వున్నచోటు ఈ పటంలో స్పష్టంగా చూపబడింది. ఏనుగుల వనంలో, విషవృక్షానికి వందగజాల దూరంగా, మృతవీరుల సమాధి కింద, గురుద్రోహ అస్థిపంజరంలో శాక్షేయుడి త్రిశూలం దాచబడింది!" అన్నాడు.

చాటున వుండి యీ మాటలు వింటున్న సమరసేనుడికి ఆశ్చర్యంతో, అంతకన్న భయంతో దేహం వణికిపోయింది. ఏ అపూర్వశక్తులుగల త్రిశూలం కోసం మంత్రాలదీవిలో యిన్ని హత్యలూ, యుద్ధాలూ జరుగుతున్నవో, ఆ త్రిశూలం చివరకు వ్యాఘ్రుడత్తుడిలాటి పరమ దుష్టుడికి లభ్యం కాబోతున్నది!

ఇప్పుడు చేయవలసిందేమిటి, అన్న ప్రశ్న సమరసేనుణ్ణి బాధించసాగింది. శివదత్తుడు ఏమయ్యాడు? అతడికి త్రిశూలం ఎక్కడ వున్నదీ తెలుసా?

తన దగ్గరవున్న సైనికులతో వ్యాఘ్రుడత్తుణ్ణి ఎదుర్కొనటం క్షమమా, కాదా?

సమరసేనుడు ఎటూ నిర్ణయించుకోలేకపోయాడు. ఒకసారి వ్యాఘ్రుడత్తుడి చేతికి ఆ త్రిశూలం చిక్కటం జరిగితే, ఇక అతణ్ణి ఎదిరించటం ఎపరితరమూ కాదు. మంత్రతంత్ర విద్యల్లో సాటిలేని వారి మని భావించే ఏకాక్షి, చతుర్నేత్రులు కూడా అతడికి దాసోహం అనక తప్పదు. ధనరాసులతో నిండివున్న నావా, దానిని కాపాడుతున్న నాగకన్య కూడా అతడి వశమైపోక తప్పదు.

ఇలాంటి అపత్సమయంలో తనకు సహాయం చేయగలవాడు ఒక్క

చతుర్నేత్రుడు తప్ప ఎవరూ లేరు. కాని, చతుర్నేత్రుడికి, యీ పరిస్థితులు తెలియటం ఎట్లా? నాగకన్య కోసం ప్రయత్నించే అతడికి, శాక్షేయుడి శక్తి పంతమైన త్రిశూలం సంగతి తెలుసునా, తెలియదా? ఆ త్రిశూలం ఒక్కదాన్ని సంపాదించగలిగితే, మొత్తం యీ ద్వీపాన్నే కాక, ప్రపంచాన్నే జయించ వచ్చునన్న సంగతి నిజమా, కాదా?

సమరసేనుడు యిలాంటి ఎడతెగని ఆలోచనలలో వుండగా, వ్యాఘ్రదత్తుడి కంచుకంతం తిరిగి మార్చొగింది: "రేపు మహాపర్యవసం, అమావాస్యా ఆదివారం. కనక, యీ రాత్రికి అందరం యిక్కడే విశ్రాంతి తీసుకుందాం. రేపు రాత్రి సరిగా ఒంటిగంటకు, మనం ఏనుగుల వనం ప్రవేశించాలి."

వ్యాఘ్రదత్తుడు భటులకు యీవిధంగా చెప్పి, కూలిపోయిన సింహద్వారానికి దాపులవున్న ఒక రాతిమీద కూర్చున్నాడు. భటులు కూడా తమతమ ఆయుధాలు

కిందపెట్టి, అతడి చుట్టూ వలయా కారంలో కూర్చున్నారు.

సమరసేనుడికి, వ్యాఘ్రదత్తుడి మాటలు కొంత ఆశ కలిగించినై. తనకు యింకా ఇరవైనాలుగంటల వ్యవధివున్నది. ఈ కాలంలో తను ఏదో విధంగా—నిద్ర స్తున్న వ్యాఘ్రదత్తుడి మీద పొంచి దూకి అయినా సరే, అతణ్ణి హతమార్చాలి. ప్రస్తుతానికి తనూ, తన సైనికులూ విశ్రాంతి తీసుకోవచ్చు...

ఇలా ఆలోచించి సమరసేనుడు గిరు క్కున వెనుదిరిగాడు. ఆ తిరగటంలో అతడు అనుకునివున్న సగం విరిగిన రాతి స్తంభం పెద్ద ధ్వనితో కూలిపడింది.

ఆ ధ్వని వింటూనే దెబ్బతిన్న బెబ్బులిలా వ్యాఘ్రదత్తుడు లేచి నిల బడ్డాడు. అతడితో పాటు భటులు కూడా, తమతమ ఆయుధాలు తీసుకుని లేచారు. వ్యాఘ్రదత్తుడి దృష్టి సూటిగా సమర సేనుడు దాగివున్న శిథిలభవనం మీదికి ప్రసరించింది. —(ఇంకావుంది)

ఆదర్శప్రభువు

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టుపైనుంచి శవాన్ని దించి, భుజాన వేసుకుని ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, లోకంలో కొంతమంది సత్కార్యాలు చేసి ఆదర్శ ప్రాయులవుతారు. కాని పాపకార్యాలు చేసి కూడా ఆదర్శప్రాయులైనవాళ్ళు వున్నారు. ఇందుకు నిదర్శనంగా గుణసింహు డనే రాజు కథ చెబుతాను, శ్రమతెలియకుండా విను," అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

పూర్వం విదర్భను పాలించిన జయ సింహుడికి ఇద్దరు కొడుకులు. పెద్దవాడు వీరసింహుడు, చిన్నవాడు గుణసింహుడు. గుణసింహుడికి చిన్ననాటినుంచి రాజ్య పాలన మీదా, క్షాత్రవిద్యలమీదా ఆసక్తి వుండేది. అతను మంత్ర మాణిక్యవర్మ వద్ద రాజనీతిని, సేనాధిపతి శూరసేనుడి వద్ద

బేలాళ కథలు

గుణసింహుడి పట్టాభిషేకం జరుగుతున్న సమయంలో, బ్రాహ్మణులు మంత్రాలు చదువుతుండగా మంత్రి వజ్రాల కిరీటాన్ని గుణసింహుడి తలపై వుంచబోయాడు.

“ఇదేమిటి?” అన్నాడు గుణసింహుడు.

“ప్రభూ! ఇది కొట్లకు విలువజేసే వజ్రాలు పొదగబడిన కిరీటం! తరతరాలుగా దీన్ని ధరించే మీ వంశంవారు పాలన సాగిస్తున్నారు!” అన్నాడు మంత్రి.

“వజ్రాలు పొదిగిన కిరీటం తలపై లేందే, రాజు పరిపాలన చేయలేదా ఏమిటి?” అన్నాడు గుణసింహుడు.

గుడ్లప్పగించి చూస్తున్న మంత్రితో గుణసింహుడు మళ్ళీ, “నేటినుంచి రాజభోగాల పేరిట అవుతున్న వ్యయాన్ని కూడా ఆపండి! నేను కూడా ఆస్థానంలో ఒక ఉద్యోగినే గనక నాకు కూడా తగిన వేతనం ఏర్పాటు చేయండి!” అన్నాడు.

మంత్రితో పాటు సభికులు నివ్వెర పోయారు. తర్వాత గుణసింహుడు తన కొచ్చేవేతనంతోనే నిరాదంబరంగా జీవనం సాగించాడు. అతడు ప్రజల సమస్యల పట్ల శ్రద్ధచూపుతూ, మంచి పథకాలను ఆమలుచేసి కొద్దికాలంలోనే సుఖమైన రాజ్యాన్ని నెలకొల్పాడు.

కాత్రవిద్యల్ని కుణ్ణంగా నేర్చుకున్నాడు. వీరసింహుడు ఇందుకు పూర్తిగా వ్యతిరేకం. అతడికి రాజభోగాల మీద వున్నంత ఆసక్తి రాజ్యవ్యవహారాల మీద లేదు.

జయసింహుడు ఆచారం ప్రకారం వ్యసనాలకు లోనయిన వీరసింహుడికే పట్టం కట్టాలనుకున్నాడు. అది గమనించిన గుణసింహుడు తన గురువు లయిన మంత్రిని, సేనాధిపతిని తన కనుకూలంగా చేసుకుని వీరసింహుడి పట్టాభిషేకానికి ముందురోజు రాత్రి తండ్రిని, అన్ననూ బంధించి చెరసాలలో వేసి, మరుసటి రోజు తన పట్టాభిషేకానికి ఏర్పాట్లు చేసుకున్నాడు.

విదర్భకు నూ రామడల దూరాన
విమాపరాజ్యం వున్నది. దాని రాజు చిత్ర
సేనుడు. అతడు అన్నివిద్యల్లోనూ ఆరితేరి
వున్న యువరాజు విజయ సేనుడికి పట్టం
కట్టి, తాను విశ్రాంతి తీసుకోవాలనుకుని
విజయ సేనుడితో ఇలా అన్నాడు:

“నీ విద్యాభ్యాసం పూర్తయిన మాట
నిజమే. కాని రాజుకు శాస్త్రజ్ఞానం ఒక్కటే
చాలదు. అనుభవం కూడా వుండాలి!
దేశాటన చేస్తూ, అదర్శప్రభువు లేవ
రయినా తటస్థపడితే వారి వద్ద కొంతకాలం
వుండి పరిపాలనలో గల మెలకువలు
తెలుసుకొనిరా!” అన్నాడు.

తండ్రి మాట ప్రకారం విజయ సేనుడు
దేశాటనకు బయలుదేరి, దారిలో ఎదు

రయిన రాజ్యాలను చూస్తూ, రాజుల గుణ
గణాలు, రాజ్యాల స్థితిగతులు తెలుసు
కుంటూ ప్రయాణం సాగించి, కొంత
కాలానికి విదర్భ చేరాడు. విదర్భ ప్రజల
ద్వారా గుణసింహుడి గురించి, అతడి
పరిపాలనా విధానాల గురించి విని, అతణ్ణి
చూడబోయి, తన కోరిక చెప్పాడు.

విజయ సేనుడు తన ఆస్థానంలో కొంత
కాలం వుండేందుకు గుణసింహుడు సంతో
షంగా ఒప్పుకున్నాడు.

విజయ సేనుడు గుణసింహుడి కొలు
వులో కొంతకాలం వుండి, తన రాజ్యానికి
తిరిగిపోయి పట్టం కట్టుకున్నాడు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, “రాజా!
పట్టం కట్టుకుని, రాజ్యం విలవలనిన సమ

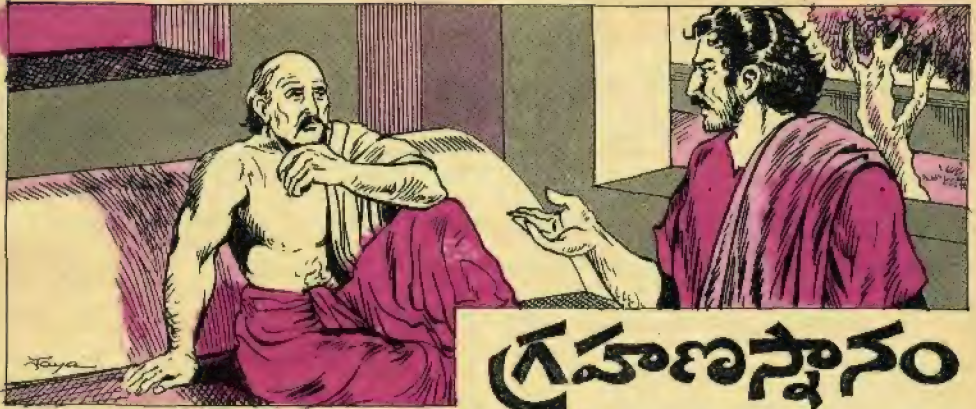
యంలో తండ్రి మాట మీరక శ్రమకొర్చి దేశాటన చేసిన విజయసేనుడు, గుణసింహుణ్ణి ఆదర్శ ప్రభువుగా గుర్తించడంలో పొరపాటు చేశాడనిపిస్తున్నది. రాజ్యకాంక్షతో తండ్రిని, తోడబుట్టినవాణ్ణి చెరసాల పాలుచేసిన గుణసింహుడు ఆదర్శప్రభువెలా అవుతాడు? ఈ సందేహానికి సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పక పోయావోనీ తల పగులుతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "గుణసింహుడు రాజ్యకాంక్షతో తండ్రిని, తోడబుట్టినవాణ్ణి చెరసాల పాలుచేశాడనటానికి ఆధారం లేదు. వ్యసనపరుడైన రాజునుంచి ప్రజలను కాపాడేందుకూ, వారికి మంచి పరిపాలన ఏర్పాటు చేసేందుకూ, అలాచేయడం అతనికి తప్పనిసరయింది. గుణసింహుడు రాజ్యకాంక్షతోనే ఆ పని చేసివున్నట్టయితే రాజభోగాలను విడిచి పెట్టి వుండేవాడు కాదు. ప్రజల బాగోగుల్ని అంతగా పట్టించుకొనేవాడూ కాదు. అంతేగాక తాను అధికుణ్ణు భావాన్ని విడిచి,

ప్రజలలో తానూ ఒకడైపోతే ప్రజల సమస్యల పరిష్కారం మరింత సులువు అవుతుందన్న నమ్మకంతో, తనకొచ్చే వేతనంతోనే సామాన్యమైన జీవితాన్ని గడుపుతూ, ప్రజలకు సుఖశాంతుల నేర్పరచటం ద్వారా గుణసింహుడు అక్షరాలా ఆదర్శప్రభువు లక్షణాలను కనబరిచాడు. తండ్రికి, తోడబుట్టినవాడికి ద్రోహం చేశాడనుకుంటే అది అతడి వ్యక్తిగత విషయం. అతడి వ్యక్తిగత విషయాలకన్నా రాజుగా అతడు ప్రజలకేపాటి సేవ చేయగలిగాడన్నది ముఖ్యం. ఆ కారణంగా గుణసింహుడు ఆదర్శపుత్రుడూ, ఆదర్శ సోదరుడూ కాదేమో గాని, ఆదర్శప్రభువనడానికి ఎలాంటి సందేహం లేదు. అతణ్ణి ఆదర్శప్రభువుగా గుర్తించడంలో విజయసేనుడు పొరపడిందేమీ లేదు," అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. — (కల్పితం)

గ్రహణస్థానం

నాగభూషణం గ్రామంలోని పెద్ద రైతుల్లో ఒకడు, మంచి మాటకారి. ఆకలి లేని వాడూ, అప్పు లేని వాడూ లోకంలో వుండరు, అంటూండేవాడు. తను పేరుకు ఆస్త్రపరుడిలా కనిపించినా, తనకూ ఏవో అప్పులున్నవని యితర్లతో చెబుతూండే వాడు. కాని, ఎవరైనా అవసరంపడి వస్తే, పెద్ద వడ్డీలకు అప్పలిస్తూండేవాడు.

ఒకసారి అతడి పొరుగున వుండే పేద రైతు సోమనాథు డనేవాడు అప్పు కోసం వచ్చాడు. సోమనాథుడి కున్న రెండెకరాల పొలం, నాగభూషణం పొలాల పక్కనే వున్నది. ఎంతోకాలంగా ఆ రెండెకరాల పొలం, తన పొలంలో కలుపుకోవాలని నాగభూషణం ఆశపడుతున్నాడు.

"సోమన్నా, అవసరం కొద్దీ నేను పొరుగుూరు పావుకార్ల దగ్గర పెద్ద వడ్డీలకు అప్పుతెస్తున్న సంగతి మన గ్రామంలో

చాలా మంది ఎరగరు. ఎవరి అవసరాలు వాళ్ళవి!" అంటూ నాగభూషణం, సోమనాథుడి రెండెకరాల పొలం తాకట్టు పెట్టించుకుని, అతడు అడిగిన దానికి మరి కొంత చేర్చి, అప్పుయిచ్చాడు.

ఆ తరవాత వరసగా రెండు సంవత్సరాలు సరైన వర్షాలు లేక సోమనాథుడి పంటపొలం దెబ్బతిన్నది. ఇక తన బాకీ తీర్చలేడని నమ్మకం కలిగాక, నాగభూషణం, సోమనాథుణ్ణి డబ్బు కోసం తొందరపెట్టాడు. సోమనాథుడు మరొక పంటకాలం ఆగమని కాళ్ళావేళ్ళాపడ్డాడు.

"ఈ రాబోయే పంటకాలంలో మాత్రం వర్షాలుంటవన్న నమ్మకం ఏమిటి? ప్రాణంపోకడ, వర్షంరాకడముందే తెలిస్తే, యిక లేందేమిటి? ఆవతల రుణదాతలు పికమీద కూర్చున్నారు. నీది చిన్న అప్పు. పోయేది రెండెకరాలే. నేను బాకీ కింద

వాళ్ళకు పదేకరాల పొలం యిచ్చుకోవ
లని వస్తుంది." అన్నాడు నాగభూషణం.

తన బాకిగ్గాను రెండేకరాల పొలం
యివ్వమంటున్నాడని గ్రహించిన సోమ
నాధుడు యిక చేసేది లేక, నాగభూష
ణానికి పొలం యిచ్చేశాడు. నాగభూషణం
తానేదో ఘనకార్యం సాధించినట్టు ఆనంద
పడిపోయాడు.

ఆ తరువాత వారం రోజులకు సూర్య
గ్రహణం వచ్చింది. అతడి మిత్రులు నదికి
స్నానానికి రమ్మన్నారు. అక్కడ చేరే
యాచకులకు ధర్మం చేయవలసి వస్తుం
దన్న భయంతో, "ఆ నదిలో నీరే కదా,
పిల్లకాలవ ద్వారా మన ఊరి నల్లచెరువుకు
వస్తుంది. ఆ గ్రహణస్నానం చేయడానికి

నల్లచెరువు నీరు పనికిరాదా?" అన్నాడు
నాగభూషణం.

డబ్బు విషయంలో నాగభూషణం
గిజినిపట్టు ఎరిగున్న మిత్రులు నవ్వుకుని
తమ దారిన వెళ్ళిపోయారు. కొంచెం
సేపాగి నాగభూషణం నల్లచెరువుకు
బయలుదేరాడు. అతడు అక్కడి స్నానాల
రేవు ప్రాంతం చేరేసరికి, గట్టుమీద
కొందరు ముష్టివాళ్ళూ, దిగువున స్నానాలు
చేస్తూ కొందరు ముసలిగ్రామస్థులూ కని
పించారు.

నాగభూషణం ముష్టివాళ్ళ కంటబడ
కుండా వుండేందుకు చెరువుగట్టు వెంట
మరొక ప్రాంతానికి పోయి, అక్కడ వున్న
బండరాళ్ళమీదుగా చెరువులో దిగుతూ,

కాళ్ళుజారి లోతు నీళ్ళల్లో పడిపోయాడు. అతడికి ఈతరాని కారణంగా, నీళ్ళల్లో మునిగి, తేలుతూ రక్షించండంటూ కేకలు పెట్టసాగాడు.

ఆ సమయంలో పొరుగుూరు నుంచి చెరువుగట్టు మీదుగా నడిచి వస్తున్న సోమనాధుడు, నాగభూషణం గొంతు గుర్తించి, జాలికొద్దీ పరిగెత్తికెళ్ళి, అతణ్ణి ఒడ్డుకు లాగాడు.

నాగభూషణం రాళ్లమీంచి జారి నీళ్ళల్లో పడే సమయంలో అతడి కుడికాలుకు గట్టదెబ్బ తగిలి, బెణికిపోయింది. తన కేసి కృతజ్ఞతగా చూస్తూ బాధతో మూలుగు తున్న నాగభూషణాన్ని, సోమనాధుడు భుజంమీద వేసుకుని, ఇంటికి చేర్చాడు.

మంచంలో కదలలేక పడివున్న నాగ భూషణానికి నాటువైద్యుడు చికిత్స ప్రారంభించాడు. ఆ చికిత్సతో కాలు నయం కాకపోగా, దెబ్బ తగిలినచోట గాయం మరింతగా బాధ పెట్టసాగింది. ఈ లోపల దగ్గిర, దూరపు బంధువు లంతా అతణ్ణి చూడవచ్చి, ఇంట్లో మకాం పెట్టారు.

నాగభూషణానికి శరీర బాధతోపాటు, యీ వచ్చి కూర్చున్న బంధుగణాన్ని ఎలా వదిలించుకోవడమో అన్న బెంగతో రాత్రిళ్ళు సరిగా నిద్రపట్టడం లేదు.

ఆ స్థితిలో ఒకనాడు కోడలు, భర్తతో, "ఈ ముసలాయన సంగతి ఎటోతేలిపోతే భావుండును. ఈ చుట్టాల మందకు వండి

వార్చలేక మధ్య నేను చస్తున్నాను," అనడం అతడి చెవుల బడింది.

ఇది విన్న నాగభూషణానికి తల తిరిగి పోయింది. తను యింత కష్టపడి సంపాదిస్తున్నది తన కొడుకు కోసం, మనవళ్ల కోసం! భార్య అన్నదానికి కొడుకు నేరత్తకపోవడం అతడికి మరింత బాధ కలిగించింది.

ఆ మర్నాడు మామూలు ప్రకారం సోమనాథుడు అతణ్ణి చూడవచ్చాడు. నాగభూషణం కన్నీళ్ళపర్యంతం అయి పోతూ, రాత్రి తన కోడలు అన్న మాటలు చెప్పి, "సోమన్నా, నే చేసిన పాపమే నన్ను పట్టి పీడిస్తున్నది. బుద్ధెరిగి ఒక్క ధర్మకార్యం చెయ్యలేదు. కాలమంతా పెడమార్గాల ధనార్జనకే గడిపాను. ఇప్పుడు అనుభవిస్తున్నాను," అన్నాడు.

సోమనాథుడు, అతణ్ణి ఓదార్చి, "పశ్చాత్తాపానికి అన్ని పాపాలనూ కడిగి వేసే శక్తి వున్నదంటారు. నల్లచెరువులో గ్రహణస్నానం మిమ్మల్ని పుణ్యాత్ముల్ని

చేసింది. ఈ నాటువైద్యం లాభంలేదు. పట్నానికి వెళదాం పదండి. అక్కడ మంచి వైద్యనిపుణులుంటారు," అన్నాడు.

సోమనాథుడి వెంట నాగభూషణం పట్నం వెళ్లి, అక్కడ సమర్థులైన వైద్యుల చికిత్సతో నెలరోజులు తిరక్కుండానే, మామూలు మనిషయి ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు. అతడు యింకా ఇల్లు పట్టివున్న బంధుగణాన్ని మంచి మాటలతో సాగ నంపి, ఒకనాటి ఉదయం సోమనాథుణ్ణి తన వెంట పొలం తీసుకుపోయాడు.

ఇద్దరూ పొలం గట్టున కూర్చున్నారు. నాగభూషణం తన అప్పకింద సొంతం చేసుకున్న సోమనాథుడి పొలాన్ని చేతి చూపుతూ, "సోమన్నా, నేను గ్రహణ స్నానంతో పుణ్యాత్ముణ్ణియానన్నావు; ఆ సంగతి నాకు తెలియదు. కాని, యిక ముందు పాపాత్ముడుగా బతకతలచ లేదు. అప్పకింద అక్రమించుకున్న నీ రెండేక రాల పొలం, నీకు తిరిగి యిచ్చేస్తున్నాను," అన్నాడు.

గడసరి బిచ్చగాడు

రంగాపురానికి కొత్తగా ఒక బిచ్చగాడు వచ్చి, నాలుగు ఏడులూ తిరిగి, యింత కబళం యాచించి పాట్ల నింపుకొసాగాడు. కాని ఒక ఇంటి యజమాని మాత్రం బిచ్చగాడు ఎప్పుడు వెళ్ళినా, “అన్నంలేదు గిన్నంలేదు, పో అవతలికి!” అంటూ చిరు బుర్రలాడేవాడు.

ఆ ఇల్లు పరమలౌభి అయిన రంగయ్యది. ఒకనాడు బిచ్చగాడు రంగయ్య ఇంటికి వెళ్ళి, “మాతా అన్నపూర్ణేశ్వరీ!” అంటూ గట్టిగా కేక పెట్టాడు.

రంగయ్య మండిపడుతూ, “నీ కెన్నిసార్లు చెప్పాలి? అన్నంలేదు గిన్నంలేదు. వెళ్ళవతలికి,” అంటూ తలుపు మూయబోయాడు.

వెంటనే బిచ్చగాడు, “క్షమించండి: ఈ రోజు నేను అన్నం యాచించడానికి రాలేదు, బాబూ!” అన్నాడు.

“మరెందుకొచ్చావు?” అన్నాడు రంగయ్య కోపంగా.

“నేను ఎప్పుడు వచ్చినా అన్నం లేదంటున్నారుగదా? అందువల్ల నేను అక్కడా, యిక్కడా యాచించి తెచ్చినదాంట్లో కొంత మీ కిద్దామని ఫిలిచాను. గిన్నె పట్టుకురండి!” అంటూ బిచ్చగాడు జోలె విప్పాడు.

—రేవా నాగేశ్వరరావు.

చందమామ కథ

ఒక ఊళ్ళో సోమశాస్త్రి అనే సకల విద్యా పారంగతుడుండేవాడు. ఆయన చదవని శాస్త్రాలు లేవు. ఆయనకు తెలియని ధర్మాలు లేవు. తనకు తెలిసినవన్నీ అందరికీ చెప్పడం కోసం, ఆయన ఒక గురుకులాన్ని స్థాపించాడు.

సోమశాస్త్రి పేరుప్రఖ్యాతులు విని, ఎందరో విద్యార్థులు గురుకులానికి రాసాగారు. కాని, దురదృష్టమేమిటంటే, ఆయన ఏమి చెప్పినా శిష్యులకు అర్థమయ్యేది కాదు. ఇందువల్ల క్రమంగా గురుకులానికి వచ్చే శిష్యుల సంఖ్య బాగా తగ్గిపోయింది.

ఇలావుండగా, ఆ ఊరికి సుశాంతుడనే నడివయసు వాడొకడు వచ్చాడు. ఆయనకు నా అన్నవారెవరూ లేరు. ఉన్న ఊళ్ళో ఆస్తి అంతా అగ్నికి ఆహుతికాగా పూలమ్మినచోట, కబ్బెలమ్మడం యిష్టం

లేక, ఈ ఊరు చేరి ఒక ధనికుడి ఇంటికి వెళ్ళి, తన కథ చెప్పుకున్నాడు.

ధనికుడు అంతా విని, "ఈ ఊళ్ళో చదువు చెప్పే సరి ఆయన గురువు లేక చాలా యిబ్బందిగా వుంది. నువ్వు, పిల్లలకు చదువు చెప్పగలిగితే, యిక్కడ నీకు భుక్తికి లోటుండదు," అన్నాడు.

సుశాంతుడికి అంతగా చదువురాదు. అసంగతి ఆయన ధనికుడితో చెప్పకుండా, "పదిరోజుల్లో మంచిముహూర్తం ఉన్నది. ఆ రోజున నేను గురుకులం ప్రారంభిస్తాను. అందుకు అనువైన స్థలం మాత్రం తమరు యిప్పించండి," అన్నాడు.

ధనికుడు సంతోషంగా అంగీకరించాడు. ముహూర్తదినంలోగా సుశాంతుడు, సోమశాస్త్రిని కలుసుకుని, "ఈ ఊరిలో తమబోటి పండితులుండగా, గురువులకు కొరత ఎలా వచ్చింది?" అని అడిగాడు.

“తల్లిదండ్రులు సంపాదించిన ఆస్తి నా కున్నది. నా విద్యను పదిమందికి పంచి పెట్టాలన్న కోర్కె తప్పితే, నాకు ధనాశ లేదు. కానీ, ఎందువల్లనో విద్యార్థులకు నేను చెప్పే పాఠాలు బోధపడకుండా వున్నవి;” అన్నాడు సోమశాస్త్రి విచారంగా.

“తమరేం విచారించకండి! మీ విద్యను నేను పదిమందికి పంచిపెడతాను. మీరు, నాకు చదువు చెప్పండి. అది నేను నా శిష్యులకు నేర్పుకుంటాను,” అన్నాడు సుశాంతుడు.

“నా వల్ల కాని పని, నీ వల్ల ఆవు తుండా?” అన్నాడు సోమశాస్త్రి సందేహంగా చూస్తూ.

“అనుమానించకండి. మీరు నాకు చదువు చెప్పకపోతే, నాకు భుక్తి గడవదు,” అన్నాడు సుశాంతుడు.

సోమశాస్త్రి మారుమాట్లాడకుండా, సుశాంతుడికి చదువు చెప్పడానికి ఒప్పుకున్నాడు. పదిరోజుల్లోనే సుశాంతుడు, సోమశాస్త్రి వద్ద కొంత నేర్చుకుని, గురుకులం ప్రారంభించాడు.

సుశాంతుడి అవగాహన గొప్పది. ఆయన సోమశాస్త్రి చెప్పే ప్రతి విషయాన్నీ చక్కగా అకళింపు చేసుకుని, దాన్నే చక్కని రూపంలో చిన్నపిల్లలకు అర్థమయ్యే విధంగా చెప్పేవాడు. సుశాంతుడి బోధన

వద్దతి పిల్లలకు చక్కగా సరిపడింది. ఎంతో క్లిష్టతరమైన శాస్త్రాలను కూడా పిల్లలు అర్థంచేసుకోసాగారు.

ప్రతిరోజూ సుశాంతుడు, సోమశాస్త్రి వద్దకు వెళ్ళి చదువు నేర్చుకునేవాడు. తను తెలుసుకున్న విషయాలన్నీ కథలుగా మార్చి పిల్లలకు చెప్పేవాడు. క్రమంగా సుశాంతుడికి శిష్యులు పెరిగారు. అంతమందికి తానొక్కడే చెప్పలేక, తన కథల వన్నిటినీ పుస్తకంగా రాసి, అందులోని వివరాలతో మరికొందరు కొత్త వారికి శిక్షణయిచ్చేవాడు. క్రమంగా సుశాంతుడి గురుకులం ఒక విశ్వవిద్యాలయంగా మారిపోయింది.

సుశాంతుడి ప్రతిభ గురించి, ఆ దేశా
న్నేలే రాజుకు తెలిసింది. ఆయన సుశాం
తుణ్ణి పిలిపించి, కొంతకాలంపాటు రాజ
ధానిలో వుండి, రాజకుమారులకు చదువు
నేర్పవలసిందిగా కోరాడు.

సుశాంతుడు రాజుతో వినయంగా,
"ప్రభూ, యిందులో నా గొప్పతనం ఏమీ
లేదు. సోమశాస్త్రి అనే మహా విద్వాంసుడి
వద్ద, నేను ప్రతిరోజూ శుశ్రూష చేసి,
కొంచెం కొంచెంగా చదువు నేర్చుకుని,
చిన్నపిల్లల కోసం ఆ నేర్పుకున్నదాన్ని
మార్చి రాస్తున్నాను. నే నింకా నేర్చుకో
వలసిన దెంతో వున్నది. తమరు దయ
వుంచి రాజకుమారులను విద్యాలయానికి
పంపిస్తే, అక్కడవున్న యితర విద్యార్థు
లతో పాటు, నాకూ ఎంతో మేలుచేసిన
వారవుతారు," అన్నాడు.

రాజు అశ్చర్యపోయి, "నీ కంటే, ఎవరో
ఆ సోమశాస్త్రి గొప్పవాడా? అదే నిజమైతే,
ఆ సోమశాస్త్రి విద్యాలయాన్ని నడపవచ్చు
గదా!" అన్నాడు.

"ప్రభూ, మీకు తెలియనిదేమున్నది!
ఈ సృష్టికి శక్తి నిస్తున్న సూర్యుణ్ణి మనం
కళ్ళు తెరిచి చూడగలమా? మనం చూడ
లేనంత మాత్రాన, సూర్యుడి శక్తి అబద్ధ
మవుతుందా? సోమశాస్త్రి, సూర్య భగ
వానుడు, ప్రభూ! నా బోటివాళ్ళకు శక్తి
ఆయన నుంచే లభిస్తున్నది," అన్నాడు
సుశాంతుడు.

రాజు వెంటనే, "సోమశాస్త్రి సూర్య
భగవానుడైతే తేరిచూడ అశక్యమైన
ఆతేజాన్ని, వెన్నెలగా మార్చి మనుషులపై
కురిపించే చందమామవు, నువ్వు!" అని,
అప్పటికప్పుడే, తన కుమారులను
సుశాంతుడి వెంట విద్యాలయానికి
పంపాడు.

ఆ నాటినుంచీ సుశాంతుడికి చంద
మామ అన్న కొత్త పేరు కూడా వచ్చింది.
అంతేకాక, కష్టమైన విషయాన్ని పిల్లలకు
సులభశైలిలో చెప్పగలిగేవాళ్ళను, చంద
మామ అని పిలిచే సంప్రదాయం కూడా
అప్పుడే ఏర్పడింది.

విలువ తెలియనివాడు

పూర్వం ఒకప్పుడు మగధరాజు విరుప సేనుడి కాలంలో, బోధిసత్వుడు ఒక ఏనుగురూపం తొల్చాడు. ఆ ఏనుగు తెల్లని శరీరచ్ఛాయతో ఐరావతాన్ని పోలి వున్నది. అందుచేత మగధరాజు ఆ ఏనుగును తన పట్టపుటేనుగుగా చేసుకున్నాడు.

ఒక పర్వదినం నాడు మగధరాజ్య మంతా దేవలోకాన్ని మించి అలంకరించ బడింది. నగరమంతటా అతి వైభవమైన ఊరేగింపు జరపటానికి ఏర్పాట్లు చేశారు. పట్టపుటేనుగును చక్కగా అలంకరించారు. సైనికులు ముందూ, వెనకా నడుస్తూండగా రాజు ఆసీనుడై వున్న ఏనుగు అంబారీ ఊరేగింపు బయలుదేరింది.

దారి పొడుగునా జనం ఉత్సాహంతో, "అహ, ఏమి యీ గజరాజు గమనం! దీని అందచందాలు చూస్తూంటే, ఏ సార్వభౌముడికో వాహనంగా వుండ

తగిందిలా కనబడుతున్నది!" అంటూ ఏనుగును మెచ్చుకోసాగారు.

ఈ పొగడ్తలకు రాజు కోపం తెచ్చుకుని, మనసులో, "జనం, రాజైన నాకు చూపవలసిన గౌరవం, యీ ఏనుక్కు చూపుతున్నారన్నమాట! ఒక్కడూ అంబారీలో వున్నా కేసి కన్నెత్తి చూడడం లేదు. దీన్ని ఏదోవిధంగా పరలోకయాత్ర కట్టించాలి," అనుకున్నాడు.

రాజు మరసటి రోజున మావటివాణ్ణి పిలిపించి, "ఒరే, పట్టపుటేనుగు మంచి శిక్షణగలదేనా?" అని అడిగాడు.

"దానికి శిక్షణ యిచ్చి, అంబారీ ఏనుగుగా తయారు చేసింది నేనే, ప్రభూ!" అన్నాడు మావటివాడు.

"ఏమో, నీ మాటల్లో నాకు నమ్మకం కలగడం లేదు. ఒట్టి పొగరుబోతు ఏనుగని, నా అనుమానం," అన్నాడు రాజు.

“అలాంటిదేం లేదు, ప్రభూ!” అన్నాడు మావటివాడు.

“సరే. నువ్వు చెప్పుతున్నట్టు, అంత గొప్ప శిక్షణలో పెరిగిన ఏనుగుతే, నువ్వు దాన్ని ఆ కనబడే పర్యంత శిఖరానికి ఎక్కించగలవా?” అని అడిగాడు రాజు.

“ఎక్కించగలను, మహాప్రభూ!” అని మావటివాడు, పట్టపుటేనుగును క్షణాల మీద పర్యంత శిఖరానికి ఎక్కించాడు.

రాజు కొంత పరివారాన్ని వెంటపెట్టు కుని, ఏనుగు వెనక్కి కొండ ఎక్కాడు. శిఖరం ఒకచోట బల్లపరుపుగా కొంత దూరం పోయి, కోనుగా కొనతేరి వున్నది. రాజు ఏనుగును అక్కడ ఆపమని మావ టికి చెప్పాడు.

“నువ్వు, దానికిచ్చిన శిక్షణ ఏపాటిదో చూస్తాను. ఏనుగును మూడుకాళ్ళపైన నిలబెట్టగలవా?” అన్నాడు రాజు.

వెంటనే మావటివాడు ఏనుగు తలను అంకుశంతో తాకి సైగచేసి, “బాబా! ప్రభువులవారి ఆజ్ఞ అయింది. మూడు కాళ్ళ మీద నిలబడు!” అన్నాడు.

ఏనుగు అలాగే చేసింది.

రాజు, “అహ, బావుంది!” అని, “ఈసారి ముందరి రెండు కాళ్ళ మీదా నిలబడగలదేమో చూడు,” అన్నాడు.

మావటివాడు సైగ చేయగానే ఏనుగు ముందు కాళ్ళ మీద నిలబడింది.

“ఇదీ, బాగానే వున్నది. ఇప్పుడు వెనకకాళ్ళ మీద నిలబడగలదేమో ఆజ్ఞా

పించిచూడు," అన్నాడు రాజు, ఏనుగు తేసి కోపంగా చూస్తూ.

వెంటనే ఏనుగు వెనకకాళ్ళ మీద నిలబడింది. "ఒంటికాలిమీద నిలుచో గలదా?" అన్నాడు రాజు

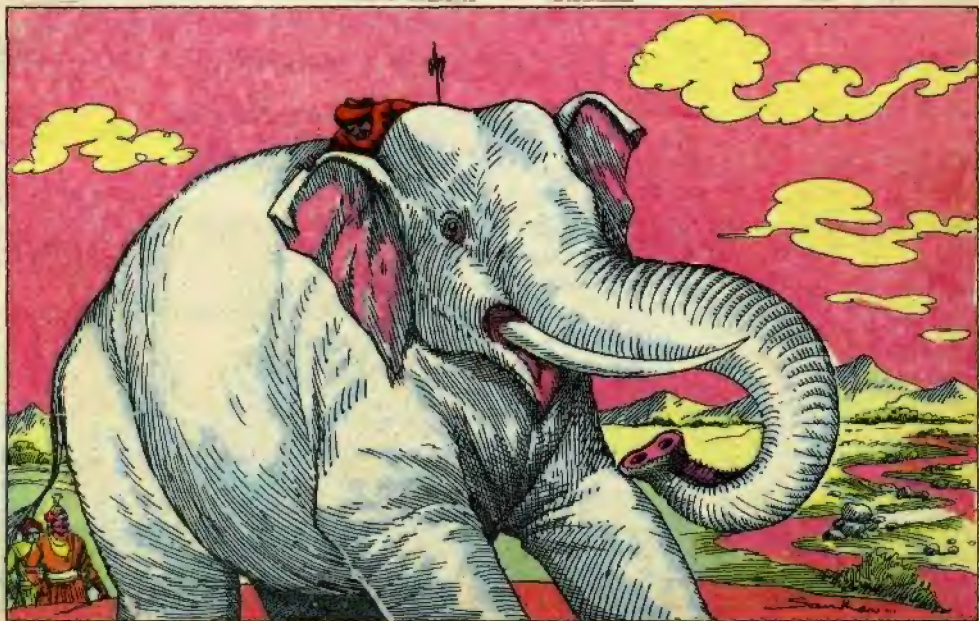
ఏనుగు సునాయాసంగా ఒంటికాలి మీద నిలబడింది. ఇన్ని తిప్పలు పెట్టినా ఏనుగు పర్యతశిఖరం మీది నుంచి కిందికి పడకపోయేసరికి, రాజు మనసులో కుళ్ళి పోతూ, మావటితో, "ఇలాంటి పనులు ఏ కొద్దిపాటి శిక్షణగల ఏనుగునైనా చెయ్య గలదు. ఇంకొక్క పరీక్ష పెట్ట దలిచాను," అన్నాడు.

"అలాగే. ఆ పరీక్ష ఏమిటి, ప్రభూ?" అని అడిగాడు మావటి.

"ఏనుగు కాళ్ళ ఆధారంతో కొండ మీద నడిచినట్టే, గాలిలో కూడా నడిచేలా చెయ్యి. ఇది, నా ఆజ్ఞ!" అన్నాడు రాజు.

ఆసరికి రాజు దురుద్దేశం మావటివాడికి అర్థమైంది. కాని, అతడు ఏమాత్రం బెంబేలుపడిపోకుండా ఏనుగు చెవిలో రహస్యంగా యిలా అన్నాడు: "బాబా! నువ్వు, యీ కొండ శిఖరం నుంచి కింద పడి మరణించాలని రాజు పథకం వేశాడు. అతడు నీ విలువ తెలియనివాడు. నీకు నిజంగా శక్తే వున్నట్టయితే, యీ శిఖరం కొన నుంచి ముందుకుపోయి, గాలిలో నడుపు," అన్నాడు.

గొప్ప మహిమా, అద్భుతశక్తులూ గల ఆ ఏనుగు శిఖరం నుంచి ముందుకు

పోయి, అలా గాలిలో తేలియాడుతూ వెళ్ళసాగింది. అప్పుడు మావటివాడు రాజుతో, "ఓ, రాజా! ఈ ఏనుగు సామాన్యమైంది కాదు, మహత్తరమైన దైవాంశగలది. విలువ తెలియని, నీ వంటి వాడికి పట్టపుటేనుగుగా వుండదగింది కాదు. మూర్ఖులు ఇటువంటి ఏనుగులనే కాదు, అమూల్యమైన మరి దేనినైనా పోగొట్టుకుంటారు. మూర్ఖుడు తన అవి వేకాన్ని, తనకుతానై పదిమంది ఎదటా చాటుకుంటాడు," అన్నాడు.

ఏనుగు గాలిలో నడుస్తూపోయి, కాశీ రాజ్యం చేరి, అక్కడి రాజుగారి ఉద్యాన వనం మీద ఆకాశంలో నిలిచింది. ఇది చూసిన నగర రులు కోలాహలంగా అక్కడికి చేరారు.

ఈ వార్త రాజుగారికి చేరింది. కాశీ రాజు ఉద్యానవనానికి వచ్చి, ఏనుగు కేసి చేతులు జోడించి, "గజరాజా! నీ రాకతో నా రాజ్యం పవిత్రమైంది. కిందికి దిగిరా ప్రార్థిస్తున్నాను," అన్నాడు.

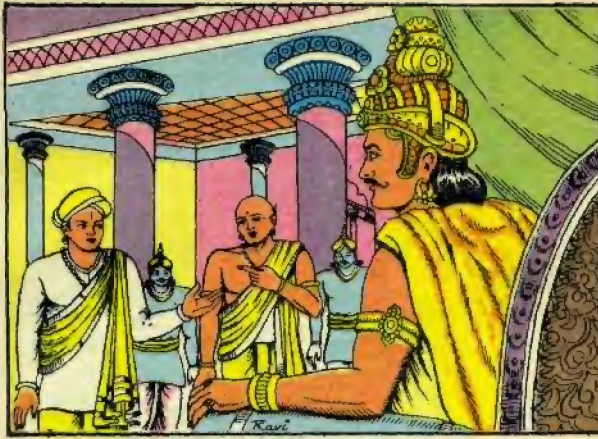
రాజు యిలా అనగానే ఏనుగురూపంలో వున్న బోధిసత్వుడు పైనుంచి, ఉద్యానం లోకి దిగాడు.

రాజు ప్రశ్నించిన మీదట మావటివాడు జరిగినదంతా చెప్పాడు. అది విన్న కాశీ రాజుకూ, అక్కడ చేరిన ప్రజల కూ చాలా ఆనందం కలిగింది.

రాజు, ఏనుగును చక్కగా అలంకరింపజేసి, ఒక దివ్యనుందరమైన ప్రత్యేక శాలలో దానికి నివాసం ఏర్పరిచాడు. ఆ తర్వాత తన రాజ్యాన్ని మూడు భాగాలుగా చేసి, ఒక భాగం ఏనుగు రూపంలో వున్న బోధిసత్వుడి పోషణ కోసం, రెండవభాగం మావటికి యిచ్చి వేసి, మిగిలిన దాన్ని తన సొంతానికి వుంచుకున్నాడు.

బోధిసత్వుడు కాశీరాజ్యం చేరినది మొదలుగా కాశీరాజు ఐశ్వర్యమూ, సంపదా దినదినాభివృద్ధి కాజొచ్చింది. ఆయన పేరు ప్రఖ్యాతులు దశదిశలా వ్యాపించినై.

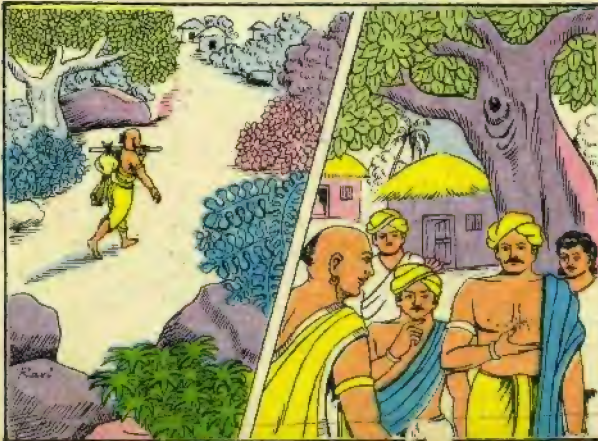

గుణాధ్యక్షుడు

ఆంధ్ర ప్రాంతాన గల ప్రతిష్ఠాన నగరం సాతవాహన రాజులకు రాజధాని. రాజా స్థానంలోని పండితులలో గుణాధ్యక్షుడు, శర్వవర్మ అనే వారుండేవారు. ఒకసారి శర్వవర్మ రాజుతో, ఆరు నెలల్లో తానాయనకు సంస్కృతం నేర్ప గలనని చెప్పాడు.

ఈ విషయంలో పండితు లిద్దరూ ముర్ఖణ సడి, పండిం వెనుకున్నారు. రాజు ఆరు నెలల్లో సంస్కృతం నేర్వగలిగితే, తాను సంస్కృతంలో రచనలు చేయ నన్నాడు గుణాధ్యక్షుడు. కాని, రాజు దీక్షతో చదివి, విజయం సాధించాడు. గుణాధ్యక్షుడు ఓడిపోయాడు.

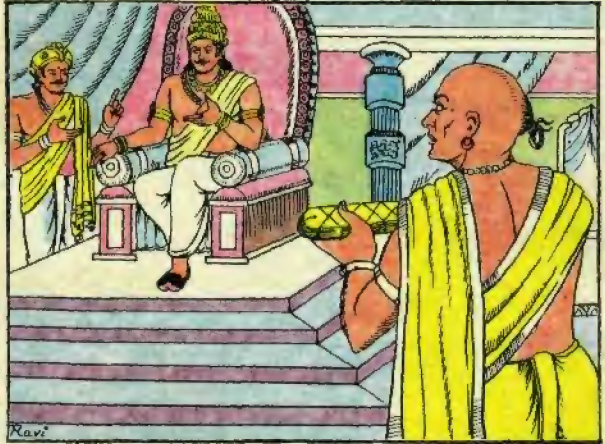
గుణాధ్యక్షుడు నగరం వదిలి బోటన ప్రారంభించాడు. ఆయన కన్యాకుమారి నుంచి హిమాలయాల వరకూ వర్షటన చేసి, పండిత, పామరుల నుంచి అనేక కథలు సేకరించాడు. వాటన్నిటినీ ఆయన ప్రైచిభాషలో లిఖించాడు.

Ravi

చాలా సంవత్సరాల తరవాత గుణా
ధ్యుడు ప్రతిష్ఠాన నగరానికి తిరిగి
వచ్చాడు. పండితులూ, మిత్రులూ
అయినకు మనస్సాగతం యిచ్చారు.
అయిన బృహత్కథ అనే ఉద్గ్రంథాన్ని
రచించాడు. ప్రపంచంలో యిదే
ప్రప్రథమ కథా సంకలనం.

గుణాధ్యుడు తన బృహత్కథను
రాజుకు వినిపించసాగాడు. కాని, రాజు
పరధ్యానంగా వుంటూ మంత్రులతో ఏదో
సమాలోచనలు చేయసాగాడు. గుణా
ధ్యుడికి రాజు ప్రవర్తన అవమాన
కరంగా తోచింది.

Ravi

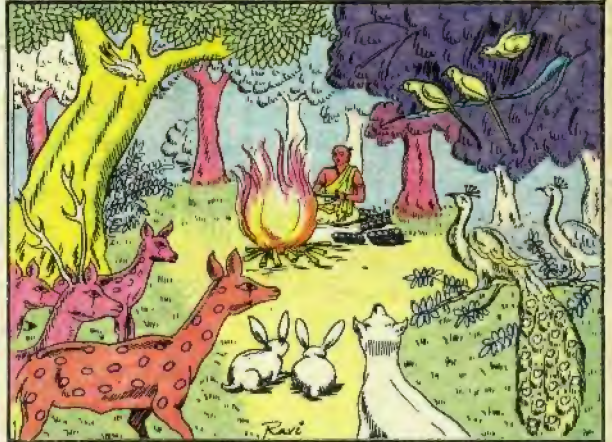
Ravi

అయిన తన తాళపత్ర గ్రంథాన్ని చుట్ట
చుట్ట తీసుకుని నభ నుంచి వెళ్ళి
పోయాడు. రాజు యిది గమనించలేదు.
నభానదులు కూడా గుణాధ్యుణ్ణి
అపేందుకు ప్రయత్నించలేదు.

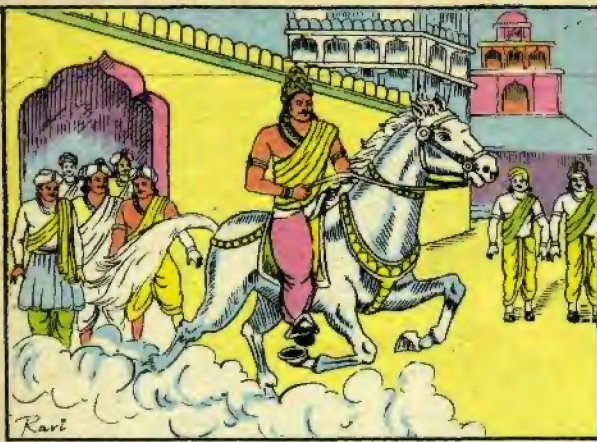

గుణాధ్యుడికి కలిగిన అవేదన అంతా యితా కాదు. ఆయన నగర నమీపం లోని ఒక కొండ మీదికి పోయి, అగ్ని రగిల్చి, ఒక్కొక్క తాళపత్రాన్ని అందులో వెయిసాగాడు. ఈ విధంగా ఆయన పడిన శ్రమా, చేసిన ఉత్కృష్ట రచనా మంటలపాలు కాసాగింది.

ఆ నమయంలో పశుపక్ష్యాదులు, ఆయన చేస్తున్న పని చూసి కన్నీళ్ళు కార్చిన వట; వృక్షాలు దుఃఖభారంతో తలలు పంచినవట! కాని, గుణాధ్యుడు యివేమి గమనించకుండా తన రచనను అగ్నికి అహుతి చేస్తూనే వున్నాడు.

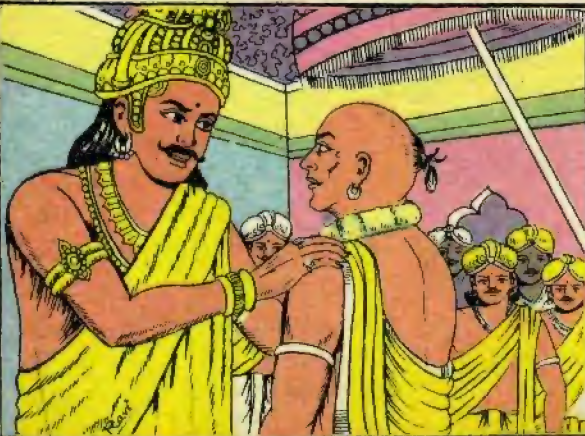
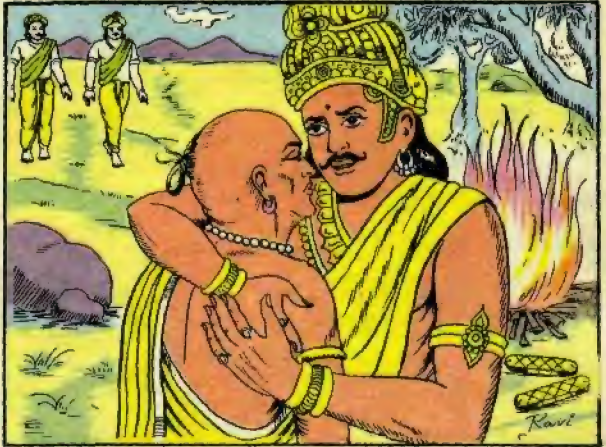

ఆ నమయంలో రాజాస్థానోద్యోగి ఒకడు ఆ దారి వెంట పోతూ, గుణాధ్యుణ్ణి చూశాడు. అతడు పరుగు, పరుగున రాజు దగ్గరకు పోయి, గుణాధ్యుడు చేస్తున్న పని గురించి చెప్పాడు. రాజు తన పాఠాలు గుర్తించి బాధపడ్డాడు.

ఆయన వెంటనే గుర్రం మీద గుణాధ్యుడున్న చోటుకు బయలుదేరాడు. మంత్రులూ, యితర రాజ్‌ద్యోగులూ ఆయనను అనుసరించారు.

రాజు, గుణాధ్యుణ్ణి నమిపించి, “మహా పండితులైన తమరు, నన్ను క్షమించి, తమ అమూల్య రచనను మంటరిపాలు చేయకండి!” అన్నాడు. కాని అప్పటికి గ్రంథంలోని ఐదవ పంతు మాత్రం మిగిలి వున్నది. రాజు ఆ తాళపత్రాలను తీసుకున్నాడు.

ఆ తరువాత గుణాధ్యుడికి ఎనలేని రాజ సన్మానాలు జరిగినై. ఆయన పూర్తి రచన మాత్రం లభ్యం కాకుండా పోయింది. వైశాచిభాష కూడా మరు గున పడింది. కాని, అగ్నిపాలు కాకుండా మిగిలిన బృహత్కథను కొన్ని శతాబ్దాల తరువాత సోమదేవు డనే పండితుడు కథానరిత్యాగరం అన్న పేరుతో సంస్కృతభాషలోకి అనువదించాడు.

అప్పు తెచ్చే తెలివి

సూర్యాపురం జమీందారుగారు ఒకనాడు గోష్ఠిలో వుండగా పొరుగుారి మల్లయ్య వచ్చి, తన కుమార్తె వివాహానికి మూడువేల రూపాయలు అప్పు ఇయ్యమని అర్థించాడు.

“ఈ మాత్రం అప్పు మీ ఊళ్ళో పుట్టించే శక్తి నీకు లేదన్న మాట!” అన్నాడు జమీందారు.

“పరమలోభి నుంచి కూడా అప్పుపుట్టించే శక్తి నా కున్నది. కాని తమ చేతిచలవ గురించి విని ఇంత దూరం వచ్చాను,” అన్నాడు మల్లయ్య.

“మా పూరి పోలయ్య నుంచి అప్పు తేగలిగితే, అయిదువేలు చేసే నా కంకణం ఇచ్చే ప్రాను,” అన్నాడు జమీందారు.

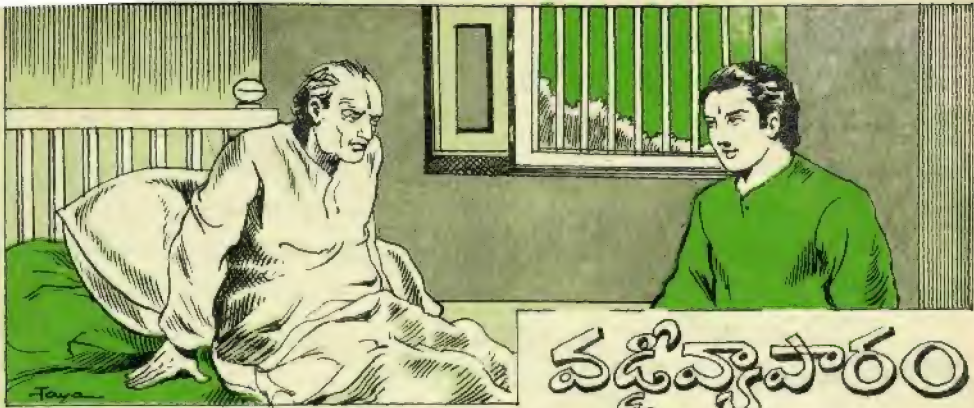
“ఆ కంకణం ఏదో ఇప్పించేయ్యండి. పోలయ్య దగ్గర అప్పు పుట్టించి, అటు నుంచి అబే వెళ్ళిపోతాను. నన్ను నమ్మకపోతే నా వెంట మీ మనుమలను పంపండి,” అన్నాడు మల్లయ్య.

జమీందారు కొంచెం ఆలోచించి మల్లయ్యకు కంకణం ఇచ్చి, అతని వెంట నలుగురు మనుమలను పంపాడు.

మల్లయ్య పోలయ్య వద్ద ఆ కంకణాన్ని తాకట్టు పెట్టి, మూడువేలు అప్పు తీసుకుని, ఆ సంగతి జమీందారుగారికి చెప్పమని, తన వెంటవచ్చిన వారితో చెప్పి, తన దారిన తాను వెళ్ళాడు.

—జొన్నలగడ్డ రామలక్ష్మి

వడ్డివ్యాపారం

విజయనగరంలో రామయ్య అనే వడ్డి వ్యాపారి వుండేవాడు. ఆయన తన వ్యాపారాన్ని ఎంతో మెలకువగా నిర్వహించేవాడు. ఒకనాడు ఆయన తన కొడుకు వెంకయ్యతో, "నాకు వృద్ధాప్యం వచ్చేసింది. ఒకసారి తీర్థయాత్రలు చేసి రావాలనుకుంటున్నాను. ఇకనుంచి వ్యాపారం నువ్వే స్వయంగా నిర్వహించవలసి వుంటుంది," అన్నాడు.

తండ్రి చెప్పినదానికి వెంకయ్య సరే నన్నాడు. రామయ్య తన ప్రయాణానికి అవసరం అయిన ఏర్పాట్లన్నీ చేసుకుని, కొడుకుకు కొన్ని వ్యాపార రహస్యాలు చెప్పి, "అనుభవం మీద వ్యాపారంలోని యితరత్రా కిటుకులు నువ్వే గ్రహిస్తావు. ఏవైనా అనుమానాలు కలిగినప్పుడు, పాత ఖాతా పుస్తకాలు చూస్తూవు," అని సలహా ఇచ్చాడు.

తండ్రి తీర్థయాత్రలకు వెళ్ళాక, వెంకయ్య అతి జాగ్రత్తగా వ్యాపార విషయాలు చూసుకోసాగాడు. ఒకరోజున నగరంలో చిన్న పళ్ళవ్యాపారి ఒకడు వెంకయ్య దగ్గరకు వచ్చి, "బాబూ, నాకు అవసరంగా నాలుగు వేల వరహాలు కావాలి. పత్రంరాయించుకుని ఇవ్వండి," అన్నాడు.

"మీ వ్యాపారం ఏమిటి?" అని అడిగాడు వెంకయ్య.

"పళ్ళవ్యాపారం," అన్నాడు వ్యాపారి.

"కొనుగోలు, అమ్మకాల ద్వారా ప్రతిదినం మీ చేతిలో ఏపాటి ధనం అడుతూంటుంది?" అన్నాడు వెంకయ్య.

"యాభై వరహాలకు తక్కువ ఉండదు, బాబూ. అవతల సరుకు దిగింది, విడిపించుకోవాలి. కాస్త త్వరగా డబ్బిప్పించండి," అంటూ పళ్ళవ్యాపారి తొందరచేశాడు.

వెంకయ్యకు ఒక అనుమానం కలిగింది. రోజుకు ఏభై వరహాల చొప్పున, నెలకు పదిహేను వందల వరహాలకు మించి వ్యాపారంచెయ్యలేనివాడు, నాలుగు వేల వరహాలు అప్పు చెల్లించగలగడం అసాధ్యం అని తోచింది.

“నాలుగు వేల వరహాలు యివ్వడం కుదరదు. వెయ్యి వరహాలు యిస్తాను, యిష్టమైతే తీసుకుపోండి,” అన్నాడు వెంకయ్య.

ఆ జవాబుకు పళ్ళవ్యాపారి ఆశ్చర్యపోతూ, “అదేమిటి, బాబూ! మీ నాన్నగారు నాకు ఆరువేల వరహాల వరకూ అప్పు యిచ్చిన సందర్భాలున్నాయి,” అన్నాడు.

ఇంతలో ఒక వజ్రాలవ్యాపారి ఆక్కడికి వచ్చి, వెంకయ్యను ఎగాదిగా చూస్తూ, “నాకు పదివేల వరహాలు కావాలి,” అన్నాడు దర్పంగా.

ఆ వజ్రాలవ్యాపారికి పెద్దబజారులో, లక్ష వరహాలకు మించి విలువ చేసే దుకాణం వున్నదని, వెంకయ్యకు తెలుసు. అతడు మారుమాట్లాడకుండా వజ్రాల వ్యాపారికి అడిగిన మొత్తం యిచ్చి, పళ్ళవ్యాపారికి మాత్రం ఎంతబతిమాలినా వెయ్యి వరహాలకు మించి యివ్వలేదు.

ఆ తరవాత నెలనెలా పళ్ళవ్యాపారి ఎంతో కొంత మొత్తం తీసుకువచ్చి, తన అప్పు ఖాతాలో జమ చేయించసాగాడు. కాని, వజ్రాలవ్యాపారి మాత్రం నాలుగు

నెలలు గడిచినా ముఖమైనా చూపలేదు. డబ్బు కోసం కబురు చేస్తే, సరైన సమాధానం కూడా ఇవ్వకుండా, వచ్చిన మనిషిని పంపేశాడు. ఈ లోపల పళ్ళ వ్యాపారి తన బాకీలో సగం చెల్లు వేశాడు.

రామయ్య తీర్థయాత్రల నుంచి తిరిగి వచ్చి, ఒకరోజున బాతాపుస్తకాలు తిరగ వేస్తూండగా, అతడికి వెంకయ్య వజ్రాల వ్యాపారికి, పళ్ళవ్యాపారికి ఇచ్చిన అప్పు కనబడింది.

అయిన కొడుకును పిలిచి, "వజ్రాల వ్యాపారికి అంత పెద్ద మొత్తం—పదివేల వరహాలు ఎందుకు అప్పు ఇచ్చావు?" అని ప్రశ్నించాడు.

వెంకయ్య తప్పు చేసినవాడిలా ముఖం పెట్టి, "డబ్బున్నవాడు. అప్పు తీర్చగల స్థామతు వున్నదని నమ్మి, ఇచ్చాను. ఈ నాటివరకూ దమ్మిడి చెల్లు వెయ్య లేదు," అన్నాడు.

"నేను తీర్థయాత్రకు వెళ్ళే సమయంలో నీకు వ్యాపార రహస్యాలు కొన్ని

చెప్పాను. మన వడ్డీవ్యాపారంలోని ముఖ్యమైన విషయం ఒకటి చెప్ప మరిచి నట్టుంది! మనం అప్పు ఇచ్చేప్పుడు, తీసుకునే మనిషి ఆర్థికస్థామతుకన్నా, ముఖ్యంగా చూడవలసింది; అతడిలో అప్పు త్వరగా తీర్చివేయాలనే తపన వున్నదా లేదా అని. అలాంటివాళ్ళకు మనం స్థామతుకు మించి అప్పుపెట్టినా, నమ్మకంగా తీర్చేస్తారు. వజ్రాల వ్యాపారికి డబ్బుంది కాని, నిజాయితీ లేదు," అన్నాడు రామయ్య.

ఆ తరువాత కొద్దిరోజులకే వెంకయ్యకు ఒక పెళ్లి సంబంధం వచ్చింది. రామయ్య, వజ్రాల వ్యాపారి దుకాణానికి పోయి, తను కోడలికి పెట్టదలచిన నగలు కొన్నాడు. వాటి విలువ తను వ్యాపారికి ఇచ్చిన పదివేల వరహాల అప్పు, దాని వడ్డీ సరిపోయేలా చూసి, బాతాలో జమ వేశాడు.

ఈ అనుభవంతో వెంకయ్య, తండ్రి వ్యాపారాన్ని ఎంతో చాచకక్యంగా నడప గలిగాడు.

చాట - జల్లెడ

శిశ్యుంగేరిచేపు రాజు ఆస్థానంలో ఒక ఉన్నతదేవ్యగి స్థానం ఖాళీపడింది. రాజు అలాంటి స్థానాలకు కొత్తవాళ్ళను నియమించవలసి వచ్చినప్పుడు, వాళ్ళను తన గురువు చేత పరీక్ష చేయించేవాడు.

ఈ ఉద్యోగం కోసం వచ్చిన రామశాస్త్రిని, గోపాలశాస్త్రిని రాజు, తన గురువు వద్దకు పంపాడు. గురువు తాను పరీక్ష చేసిన వాళ్ళకు, ఏదో ఒక వస్తువు యిచ్చి రాజు దగ్గరకు పంపడం మామూలు. ఆ వస్తువును బట్టి, అది తెచ్చిన వ్యక్తి స్వభావాన్ని రాజు అర్థం చేసుకోగలిగేవాడు.

ఈసారి గురువు దగ్గరకు పరీక్ష కోసం పోయిన రామశాస్త్రి ఒక చాట తోనూ, గోపాలశాస్త్రి ఒక జల్లెడ తోనూ తిరిగి వచ్చారు.

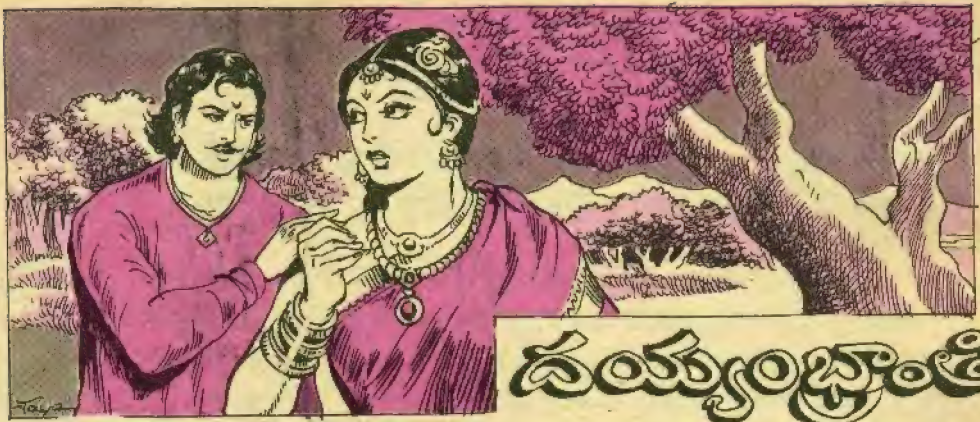
రాజు ఎంత ఆలోచించి, గురువు చెప్పదలిచినదేమిటో అర్థంకాక ఆ పని తన ఆస్థాన పురోహతుడికి ఒప్పజెప్పాడు. పురోహతుడిక్కూడా ఎంత ఆలోచించినా గురువు ఆభిప్రాయం అర్థం కాలేదు. అతడు అలా ఆలోచిస్తూ ఇంటికిపోయే సరికి, భార్య దంచిన వడ్లను చాటతో చెరగడమూ, ఏదో పెండిని జల్లెడ పట్టడమూ అతడి కంటబడింది.

పురోహతుడు మర్నాడు రాజుతో, “మహారాజా, గురువుగారి ఉద్దేశం యిది! రామశాస్త్రి చాట లాగా ఉపయోగమైనదాన్ని ఉంచుకుని, నిరుపయోగమైనదాన్ని తోసివేయగల వివేకి. గోపాలశాస్త్రి అలా కాక, జల్లెడ మాదిరి ఉపయోగమైనదాన్ని వదిలేసి, పనికిరాని దాన్ని అట్టేపెట్టుకునే మందమతి,” అని చెప్పాడు.

రాజు, రామశాస్త్రిని ఖాళీపడిన ఉన్నతదేవ్యగంలో అప్పటికప్పుడే నియమించాడు.

—కోలార్ కృష్ణఅయ్యర్

దయ్యంబ్రాంతి

కాళిందీ నదీ తీరాన పుంజిక అనే గ్రామంలో ప్రజ్ఞావంతుడు అనే బ్రాహ్మణుడుండేవాడు. పేరు గొప్పగాని ఆ బ్రాహ్మణుడు ఎందుకూ పనికిరాని దొర్భాగ్యుడు. కాకి ముక్కుకు దొండపండు కట్టినట్టుగా ఆ పనికిమాలినవాడికి సులోచన అనే పిల్లనిచ్చి వివాహం చెయ్యటానికి నిశ్చయించారు. సులోచన రంభలాటి పిల్ల. అయితే ఆమె తల్లిదండ్రులు, ప్రజ్ఞావంతుడు ఎరిగినవాడని, పిల్ల ఊళ్లోనే ఉంటుందని ఆలోచించి సంబంధం నిశ్చయించారు.

ముహూర్తం నిశ్చయమయింది. సులోచనను పెళ్ళికూతుర్ని చేశారు. ఆమెకు ఈ పెళ్ళి ఎంతమాత్రం ఇష్టం లేదు. కాని తన మొర అలకించేవారు లేరు. అందుచేత ఆమె ఆత్మహత్య చేసుకోవటానికి నిశ్చయించింది. పెళ్ళినాడు ఉదయం మసకచీకట్లో ఆమె బిందె

చంకన పెట్టుకుని కాళిందీనదికి వెళ్ళింది. బిందె ఒడ్డున పెట్టి, నదిలోకి ఉరకబోతుండగా వెనక నుంచి ఎవరో ఆమెను పట్టుకున్నారు.

సులోచనను ఆ విధంగా ఆత్మహత్య చేసుకోకుండా అపినవాడు విత్తకర్మ అనే యువకుడు. అతడు దక్షిణాన కుంభకోణం నగరంలో వ్యాపారం చేస్తూ అక్కడే వుండిపోయాడు. అతను పెళ్ళి చేసుకునే ఉద్దేశంతో స్వదేశానికి వచ్చాడు. చాలామంది కన్యలను చూశాడు. కాని అతనికి ఒక్కరూ నచ్చలేదు. ఇంకా ఇతర గ్రామాలలో చూతామని అతను గుర్రం మీద నది వెంబడి వస్తూ దూరం నుంచే సులోచనను చూసి ఆగి గుర్రం దిగి ఆమెను సమీపించాడు. ఆమె వెనక్కు తిరిగి చూసుకుంటూ రావడం అతనికి అనుమానం కలిగించింది. అతను

అలా అనుమానించబట్టే దేవుడల్లే ఆడు పడి ఆమె ప్రాణం రక్షించగలిగాడు.

“పెళ్ళికూతురి వేషంలో వుండి ఇదేం పని? నువ్వెవరవు?” అని విత్తకర్మ సులోచనను అడిగాడు.

ఆమె దాచకుండా జరిగినదంతా చెప్పి, “అలాటి భర్తను చేసుకునేకన్న చచ్చి పోవటం మంచిదనిపించింది. మీరు సమయానికి వచ్చి నా ప్రయత్నం కాస్తా పాడు చేశారు,” అంటూ కంటనీరు పెట్టుకున్నది.

“మంచిపనే జరిగింది! నా వెంట పస్తావా? నేనూ కన్యకోసమే తిరుగుతున్నాను. ఎందరినో చూశాను గాని, నీ వంటి అందగత్తె నాకు కనిపించలేదు. దక్షిణదేశంలో మీ వాళ్ళకు దూరంగా ఉండటం అభ్యంతరం లేకపోతే నిన్ను తీసుకుపోయి పెళ్ళాడతాను!” అన్నాడు విత్తకర్మ.

“అత్యుపాత్య చేసుకుందామనుకున్నప్పుడే నేను అందరినీ వదిలేశాను. వారు నాకు చేసిన మేలేమిటి? నన్ను చావనిచ్చారుకారు గనక ఇక నన్ను మీరే భరించి, భార్యను చేసుకోండి!” అన్నది సులోచన దీనంగా.

విత్తకర్మ ఆమెను తన గుర్రం మీద ఎక్కించుకుని తెల్లవారే లోపునే మూడు

గ్రామాలు దాటి నేరుగా కుంభకోణానికి వెళ్ళిపోయాడు.

వారిద్దరూ బయలుదేరిన కొంత సేపటికి ఊళ్లోవాళ్ళు కొందరు రేవుకు వచ్చి ఒడ్డున ఉన్న బిందెను చూశారు. ఎవరో ఏట్లో పడిపోయారని ఊరంతా చెప్పారు. బిందెను బట్టి, సులోచన ఎక్కడా కనిపించకపోవటాన్నిబట్టి, పెళ్లి కూతురే ఏటికి ఎర అయిందని రూఢి అయిపోయింది.

పెళ్లికని వచ్చిన దూరపు బంధువులంతా తలా ఒకరకంగా సులోచన చావును గురించి ఆశ్చర్యంగా చెప్పుకుని, ఎవరి దారిన వాళ్ళు వెళ్ళారు.

ఎటువంటి అప్రయోజకుడికైనా చేసుకుంటానంటే పిల్ల దొరక్కపోదు. కొంత కాలం గడిచాక రాధ అనే పొరుగుూరి పిల్లను ప్రజ్ఞావంతుడి కిచ్చి పెళ్ళి చేశారు. ఆమె కాపరానికి వచ్చి గర్భవతి కూడా అయింది.

గర్భవతులకు ఆరోగ్యం సరిగా వుండదు. రాధకు వేవిళ్ళు చాలా తీవ్రంగా వచ్చాయి. ఆమె భయపడసాగింది. దానికి తగినట్టే అమ్మలక్కలు చేరి, "పిచ్చి దానా, గర్భిణిగా వుండి ఆ రేపు కెందుకు వెళ్ళావు? సులోచన అక్కడ దయ్యమై తిరుగుతున్నదని నీకు తెలీదా? పెళ్ళి కాబోయే క్షణంలో బలవంతపు చావు వచ్చింది. దానికి కాబోయే మొగుణ్ణి

చేసుకున్నావు గనక నిన్ను పీడించి తీరుతుంది!" అని రాధకు పిరికిమందు పోశారు.

రాధకేగాక కడుపులో వుండే బిడ్డకు కూడా అపాయం జరుగుతుండేమోనని ప్రజ్ఞావంతుడు అంజనాలు వేయించాడు, సోదె అడిగించాడు. ఎంతమందిని అడిగినా, అందరూ సులోచన దయ్యమై పట్టిందని చెప్పేవాళ్ళే! ప్రజ్ఞావంతుడికి దయ్యంలో బాగా నమ్మకం కుదిరింది. అతను చుట్టుపక్కల వుండే భూత వైద్యులనూ, మాంత్రికులనూ రప్పించి, ముగ్గులు వేయించి, మంత్రాలు చదివించి, తన భార్యకు తాయెత్తులు కట్టించాడు. ఒకరి తరవాత ఒకరుగా నలుగురు

మాంత్రికులు దయాన్ని భూస్థాపితం చేశారు. క్రమంగా రాధ ఆరోగ్యం బాగు పడినట్టు కనిపించింది. దయ్యం వదిలిం దనుకున్నారు.

కాని, రాధ కొద్దికాలానికే ఒక బిడ్డను కనగా, పుట్టిన కొద్ది గడియలకే ఆ బిడ్డ మరణించింది. అది దయ్యం పనే అని అందరూ అనుకున్నారు. "ఎంతమంది ఎన్ని మాంత్రికులు చదివి ఏం లాభం? ఈ ఊద్రోపాసకుల వల్ల దయ్యం వదలదు. ఏవైనా తీర్థయాత్రలు చేసేరా!" అని కొందరు ఊరిపెద్దలు ప్రజ్ఞాపంతుడికి సలహా ఇచ్చారు.

"రామేశ్వరానికి వెళ్ళటం మంచిది. ఒకడికి ఇలాగే దయ్యం పడితే రామేశ్వ

రానికి పోయిరాగానే వదిలింది," అన్నారు ఒకరు.

ప్రజ్ఞాపంతుడు తన భార్యను వెంట బెట్టుకుని రామేశ్వరం వెళ్ళటానికి నిశ్చయించాడు. మంచి ముహూర్తం చూసి ఇద్దరూ బయలుదేరారు. వారు చాలా రోజులు ప్రయాణం సాగించి ఒకనాడు కుంభకోణం చేరుకుని ఒక సత్రంలో బస చేశారు. ఆ రాత్రి ఎవరో దొంగలు వారి మూటా ముల్లై ఎత్తుకుపోయారు.

ఈ దొంగతనం మూలంగా ప్రజ్ఞా పంతుడూ, రాధా కట్టుబట్టలతో మిగిలారు. ముందుకు వెళ్ళటానికి లేదు, వెనక్కు పోవటానికి లేదు. వారి దుస్థితి చూసి అక్కడివాళ్ళు, "జరిగినదానికి విచారించ

కండి. ఈ ఊళ్ళో దానకర్ణుడు లాంటి వర్తకు డొకాయన, మీ ప్రాంతం వాడే ఉన్నాడు. ఆయన దగ్గరికి వెళ్ళి జరిగిన సంగతి చెప్పుకున్నారంటే మీ ప్రయాణానికి అవసరమైన అన్ని సదుపాయాలూ చేస్తాడు!" అని సలహా ఇచ్చారు.

ఆ వర్తకుడి ఇల్లు ఎక్కడ ఉన్నదీ గుర్తు తెలుసుకుని ప్రజ్ఞావంతుడు భార్యతో సహా అక్కడికి వెళ్లాడు. భర్త వర్తకుడితో మాట్లాడే సమయంలో రాధ వర్తకుడి భార్యవద్దకు పోయి, తనకు సులోచన ఎలా దయ్యమై పట్టింది, ఆ దయ్యాన్ని వదిలించటానికి తాము ఎలా రామేశ్వర యాత్ర బయలుదేరిందీ, తమ సొత్తు దొంగలు ఎలా ఆపహరించిందీ వివరంగా చెప్పుకున్నది.

అంతా విని ఆ వర్తకుడి భార్య తన ఒంటిన ఉన్న నగలన్నీ తీసివేసి, మామూలు చీర ధరించి, తన భర్తతో మాట్లాడుతున్న ప్రజ్ఞావంతుణ్ణి తనవద్దకు తీసుకురమ్మని నొకరును పంపించింది.

ప్రజ్ఞావంతుడు వచ్చాడు, కాని వర్తకుడి భార్య కేసి చూడలేదు.

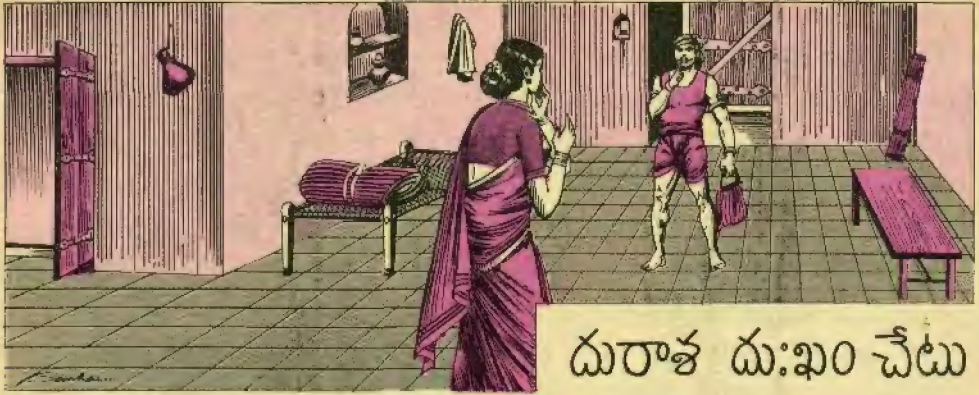
"ఏమయ్యా, నన్నెప్పుడన్నా చూసిన జ్ఞాపకం ఉందా?" అని అడిగింది వర్తకుడి భార్య.

ప్రజ్ఞావంతుడూమే కేసి కొంచెం సేపు చూసి, సులోచన అని గుర్తించి, నోట మాట రాక రాతి బొమ్మ లాగా నిలబడి పోయాడు.

సులోచన రాధ కేసి తిరిగి, "చూశావా, అమ్మా? నేను దయ్యమై పట్టాననే భ్రమ తోనే మీరు ఇన్ని తిప్పలూ పడుతున్నారు. దయ్యమంటే భ్రమేనని ఇప్పటికైనా తెలుసుకుని, యింటికి పోయి సుఖంగా ఉండండి," అంటూ ఆ దంపతులకు తన వృత్తాంతమంతా తెలియజేసింది.

ప్రజ్ఞావంతుడూ, రాధా రెండు రోజుల పాటు సులోచన ఇంట అతిథులుగా వుండి, ఆమెవద్ద తిరుగు ప్రయాణానికి డబ్బు తీసుకుని తమ గ్రామానికి వెళ్ళి పోయారు.

దురాశ దుఃఖం చేటు

జొనకమ్మ ఇంటి వీధి తలుపు తెరిచి ఉండడం చూసి, అటుగా పరిగెత్తుకు వస్తున్న ఒక దొంగ చప్పున లోపలికి వచ్చి, తలుపు గడియ పెట్టి, జొనకమ్మ కేసి వచ్చాడు. దొంగను చూసి జొనకమ్మ అరవబోయింది.

“అరిచావంటే చస్తావు! నేను నీ ఇంట దోచుకోవటానికి రాలేదు. బజార్లో ఒక మనిషి చేతిలో కంచపట్టుజరి చీర లాక్కుని పారిపోతుంటే, ఆ మనిషి వెంట పడ్డాడు. ఆ మనిషికి అందకుండా పారి పోయివచ్చాను,” అన్నాడు దొంగ.

కంచపట్టు చీర అనగానే జొనకమ్మకు ఎక్కడలేని కుతూహలమూ వచ్చి, “ఎదీ చీరను చూడనీ!” అన్నది.

దొంగ తన చేతి సంచిలో ఉన్న పట్టు చీర తీసి జొనకమ్మకు చూపించి, తిరిగి సంచిలో పెట్టుకున్నాడు.

“ఇలాంటి చీర తెచ్చిపెట్టమని మా వార్ని ఎంత కాలంగానే అడుగుతున్నాను. నిన్న చివరకు ఆయనతో తగాదా కూడా పెట్టుకున్నాను ‘కంచి పట్టుచీర అంటే మాటలా? అంత డబ్బు ఎక్కణ్ణించి తీసుకురాను?’ అని కనురుకున్నారు. నీ దగ్గిరున్న చీర నువ్వు ఎలాగూ డబ్బు పోసికొన్నదికాదు గనక నాకు అమ్మేయ్యి. దొంగసాత్తుకు ఒక ధరఏమిటి? రెండు వందల రూపాయలిస్తాను. అవి తీసుకుని, చీర ఇచ్చి వెళ్ళు. ఎవరు నీ వెంట పడ్డా భయం ఉండదు,” అన్నది జొనకమ్మ.

“సరే! డబ్బు తీసుకురా!” అన్నాడు దొంగ ఇంతలో వీధి తలుపు ఎవరో తట్టిన చప్పుడయింది. దొంగ వెంటనే సంచితో సహా అటక ఎక్కి కూర్చున్నాడు.

జొనకమ్మ వెళ్ళి తలుపు తెరిచింది. బయట రక్షక భటులు కనిపించి,

“అమ్మా, ఒక దొంగ వీధిలో ఎవరి చేతి నుంచో కంచి పట్టుచీర లాగేసుకుని పారి పోయాడు. ఆ దొంగ ఇటుగా ఏమైనా వచ్చాడా?” అని అమెను అడిగారు.

జానకమ్మ శీఘ్రంగా ఆలోచించుకు న్నది. దొంగను ఈ రక్షకభటులకు పట్టి ఇస్తే తనకేం ఒరుగుతుంది? వెయ్యి రూపాయలు పోస్తేగాని రాని పట్టుచీరను దొంగ తనకు రెండు వందలకే ఇస్తా నంటున్నాడు. ఇలా అనుకుని అమె, “ఇటువేపు ఎవరూ రాలేదు, నాయనా!” అన్నది. రక్షకభటులు వెళ్లిపోయారు.

జానకమ్మ లోపలికి వెళ్లి, దొంగను అటక దిగమని, తాను దాచుకున్న రెండు వందలూ దొంగకు ఇచ్చి, చీర ఇయ్య మన్నది. దొంగ డబ్బును సంచిలో పెట్టు కుని, జానకమ్మకు చీర ఇవ్వక, అమెను ఒక్క తోపు తోసి, పారిపోయాడు.

హఠాత్తుగా జరిగిన ఈ సంఘటనకు జానకమ్మ నివ్వెరపోయి, దొంగసాత్తుకు ఆశపడినందుకూ, దొంగకు రక్షణ ఇచ్చి

నందుకూ తనకు తగిన శిక్ష జరిగిందని తెలుసుకున్నది.

ఇంతలో ఆమె భర్త వెంకటరంగం ఇంటికి తిరిగి వచ్చి ఇలా అన్నాడు:

“ఒసే, నువ్వు దురదృష్టవంతురాలివి! ఎన్నాళ్ళనుంచో కంచి పట్టుచీర కొని పెట్టమని అడుగుతున్నావుగదా! దాన్ని గురించి ఇద్దరమూ పోట్లాడుకున్నాం కూడా. పోనీ అని, ఒక స్నేహితుడి దగ్గర వెయ్యి రూపాయలు అప్పు చేసి, కంచి పట్టు చీర కొని, బజారులోకి వచ్చావే లేదో, ఎవడో దొంగవెధవ దాన్ని లాక్కుని, పారిపోసాగాడు. వెయ్యి రూపాయల చీర దొంగపాలు చెయ్యడం ఇష్టం లేక, వాడి వెంట పడ్డాను. కాని వాడు నా కంటపడ కుండా ఎటో జారుకున్నాడు. వెంటనే వెళ్లి, రక్షకభటులకు ఫిర్యాదు చేశాను. దొంగ దొరుకుతాడన్న నమ్మకం లేదు.”

ఈ కథ విన్న జానకమ్మకు తనకు జరిగిన శిక్ష పూర్తి స్వరూపం తెలిసి వచ్చింది.

విఘ్నేశ్వరుడు

ఒకనాడు నారదుడు కైలాసానికి వెళ్తున్న దారిలో కంటకముఖి అనే ఒక యక్షిణి పరిహాసంగా, “నన్ను పెళ్లాడవయ్యా, నారదా! బ్రహ్మ చెర తప్పించుకోవయ్యా, బ్రహ్మకొడుకా!” అని అన్నది.

నారదుడు, “నేను కలహభోజనుడిని. కలహం వండిపెట్టగలది దొరకాలి గదా!” అన్నాడు.

“నేను, నీ కంటే జగడాలమారిని!” అంది యక్షిణి.

ఆ సమయంలో విఘ్నేశ్వరుడూ, కుమారస్వామి చెట్టాపట్టాలేసుకొని వస్తున్నారు. నారదుడు, “ఆ వస్తున్న అన్న తమ్ముళ్ళ మధ్య జగడం తేగలవా?” అన్నాడు.

“ఓహో! అదెంత!” అని కంటకముఖి పక్కనున్న దళసరోవరం లోకి దూకి బంగారు తామరపువ్వుగా మారి. “పార్వతి పరమేశ్వరుల సుపుత్రుడి కోసం వికసించాను,” అంటూ కిన్నెర మీటుతున్నట్లు పాట మొదలు పెట్టింది.

అన్నదమ్ములిద్దరూ దాన్ని పట్టుకొని నాది, నాది అని వదులాడుతూ, “అమ్మ చేసిన బొమ్మవు నీవు, మురికి ముద్దవు!” అని కుమారస్వామి విఘ్నేశ్వరుణ్ణి ఆక్షేపిస్తే, “నువ్వు మురికిగుంట శరవణ శరస్సులోంచి వచ్చావు!” అని విఘ్నేశ్వరుడు కుమారస్వామిని ఎత్తిపొడిచాడు.

కుమారస్వామి పిడికిలి బిగించి పొడవ బోయాడు. విఘ్నేశ్వరుడు తొండంతో

అతనిచేతి మణికట్టు బిగించాడు. ఇద్దరూ కలబడ్డారు. వినాయకుడు కుమారస్వామి నడుము తొండంతో బిగించి పైకెత్తాడు. కుమారస్వామి పైనుంచి బళ్ళాన్ని విఘ్నేశ్వరుడి బొజ్జకు గురిపెట్టాడు.

నారదుడు పరుగు పరుగున వచ్చి వారి కలహాన్ని నివారించి, "మీరిద్దరూ ఏదేనా పందెం పెట్టుకోండి," అన్నాడు.

కుమారస్వామి అలోచించి, "ఎవరు విశ్వాన్ని చుట్టి ముందువస్తే వారిది స్వర్ణ కమలం!" అన్నాడు.

"బాగుంది,!" అన్నాడు నారదుడు.

కుమారస్వామి వెంటనే నెమలి మీద విశ్వప్రదక్షిణానికి ఎగిరివెళ్ళాడు.

విఘ్నేశ్వరుడు చతికిలబడి నిట్టూర్చగా నారదుడు, "ఎం విఘ్నేశా! నీ సంగతే మిటి?" అన్నాడు.

విఘ్నేశ్వరుడు, "ఎవరికెంత ప్రాప్తి అంతేగాని స్వర్ణకమలం నాకు రమ్మంటే వస్తుందా, నారదా! నా బొజ్జతో, చిట్టెలుక వాహనంతో, నే నెక్కడ? విశ్వప్రదక్షిణ ఎక్కడ? తమ్ముణ్ణి తీసుకోనీ కమలం!" అన్నాడు.

నారదుడు, "విఘ్నేపతి! విశ్వజననీ జనకులైన పార్వతీపరమేశ్వరులను దర్శిద్దామని వచ్చాను గాని మళ్ళా వస్తాను," అని చెప్పి వెళ్ళాడు.

విఘ్నేశ్వరుడు చప్పన లేచి వెళ్ళి, ఒక తిన్నెపైకూర్చున్న పార్వతీశివుల చుట్టూరా ముమ్మారు ప్రదక్షిణ చుట్టి తమ్ముడి రాకకు ఎదురుచూస్తూ నిలబడ్డాడు.

చాలా సేపటికి ముప్పతిప్పలుపడి విశ్వ ప్రదక్షిణం చేసిన కుమారస్వామి నెమలి వాహనం దిగాడు. విఘ్నేశ్వరుడు తమ్ముణ్ణి కౌగలించుకొని, "తమ్ముడా, పాపం చాలా శ్రమలుపడి విశ్వం చుట్టి వచ్చావు; స్వర్ణకమలం నువ్వే వెళ్ళి తీసుకో. గెలవడం నేనే గెల్చానుగాని, నా కది అక్కర్లేదులే!" అన్నాడు.

కుమారస్వామి నివ్వెరపోతూ, "అదే లాగ?" అన్నాడు.

“నీ కంటే ముందు నేనే ముమ్మారు విశ్వప్రదక్షిణ చేసి నిలబడ్డాను, ఎవర్నడుగుతావో అడుగు!” అన్నాడు విఘ్నేశ్వరుడు.

“విఘ్నేశ్వరుడే గెల్చాడు!” అని ఆకాశవాణి ముమ్మారు పలికింది.

కుమారస్వామి నిజం తెలుసుకొని, వినాయకుడి ముందుమోకరిల్లి, “అన్నా! నేను పెద్ద తపస్సు చేసి బ్రహ్మజ్ఞానం పొందానే కాని, చిన్న విషయంలో అజ్ఞానంలోనే పడ్డాను. సువ్వు కుశాగ్ర బుద్ధివి. నీ ముందు నేను ఎంత, నీ తరువాత వాణ్ణోగద! తారకాసురుడిపై యుద్ధానికి వెళ్తున్నాను, నన్ను ఆశీర్వదించు!” అన్నాడు.

విఘ్నేశ్వరుడు కుమారస్వామిని లేపదీసి, “తమ్ముడూ! నేను పెద్ద అని, సువ్వు చిన్న అని అనుకోవద్దు, నీవు కారణ జన్ముడివి! నీవు అన్నట్లుగా అమ్మ ఏదో అటగా చేసిన బొమ్మనే నేను; నీ కోసమే పార్వతీశివుల కళ్యాణం జరిగింది. వారి అనురాగఫలానివి! నీకు విజయం ఎప్పుడో రాసిపెట్టే ఉంది. తారకాసురుడు నీ చేతనే చావాలని వరం కోరుకున్నాడు. నీవు సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుడివి! నాకు అన్నిచోట్లా మామూలు గుళ్లు ఉంటాయిగాని, నీకు కొన్ని ప్రాంతాల్లో గొప్ప క్షేత్రాలు, పెద్దపెద్ద

అలయాలు, గోపురాలు ఉంటాయి. ప్రముఖ దైవమూర్తిగా ఆరాధింపబడతావు. శీఘ్రంగా వెళ్లి తారకాసురుడి బెడద వదిలించు!” అన్నాడు.

కుమారస్వామి దేవతలకు సేనాధిపతిగా తారకాసురుడిపై దాడి వెళ్ళాడు.

యక్షుల అధిపతి కుబేరుడు కంటక ముఖిని పట్టి తెప్పించి, “ఓసీ, మాయల మారి పాపిష్టిదానా! శివుడి కుమాళ్ళకే కలహం పెట్టావు, పల్లెరువై పడిఉండు!” అని శపించాడు.

కంటకలత ప్రాధేయపడగా, విఘ్నేశ్వరుడి అనుగ్రహంవల్లనే శాపం తొలగుతుంది అని చెప్పాడు, కుబేరుడు. కంటక

చేసుకోకుండా తోకతెగిన నక్క సామెతగా నా లాంటి ఏకదంతుల్ని, ఏకాంతుల్ని రొంపెలోకి దింపటం మంచిది అనిపించు కోడు," అన్నాడు విఘ్నేశ్వరుడు తొలి విప్పుంగా.

విఘ్నేశ్వరుడు యిలా ఎన్నోసాకులూ, విఘ్నాలూ కల్పించుకొంటూ వచ్చాడు.

ఒకసారి చాలా పట్టుదలతో పార్వతి పెళ్లి చేసుకోమని తొందర పెట్టింది.

"అమ్మా! నేను తపస్సు చేయాలి! తమ్ముడు చేశాడు గాని నేను చేయ లేదుగా," అని విఘ్నేశ్వరుడు తపస్సుకి బయలుదేరాడు.

ముఖి ఫల్లేరు ముళ్ల దొంకగా భూమ్మీద మొలిచింది.

కుమార స్వామి దేవతలకు సేనా నాయకుడై తారకాసుర నిర్మూలన చేశాడు. అతనికి దేవేంద్రుని కుమార్తె దేవయానను ఇచ్చి వివాహం జరిపించడానికి సర్వ సన్నాహాలు చేయబడ్డాయి గాని, అన్నకు కానిదే తమ్ముడికెలాగ చేయడం అన్నారు.

పార్వతి విఘ్నేశ్వరుడితో, "ప్రియ నందనా! తమ్ముడి పెళ్లి జరగాలంటే నువ్వు పెళ్లి చేసుకోవడం నీ ధర్మం!" అన్నది.

"ఎందుకమ్మా! ఇలాంటి అర్థం లేని నియమాలు? ఎవరి యిష్టానుసారం వారు

ఇంద్రుడు అప్పరసలందర్నీ విఘ్నే శ్వరుడి తపోభంగం చేయండని పంపాడు. అర్క అనే అప్పర నిరాకరించింది. ఇంద్రుడు, "నువ్వు మాలకాకివి, అంట రాని జిల్లేడువై భూమ్మీద మొలు!" అని శపించాడు.

విఘ్నేశ్వరుడు తపస్సు చేయడానికి అనువైనచోటు వెతికివెతికి ఎన్నుకున్నాడు. ఆ ప్రదేశంలో ఫల్లేరుదొంకలు నేలంతా విస్తరించి ఉన్నాయి. జిల్లేడు పొదలు మొగ్గలు నిండుగా తొడిగి విచ్చుకుంటూ వున్నాయి. విఘ్నేశ్వరుడు తపస్సు సాగిస్తున్నాడు. అప్పరసలు అక్కడకు చేరి నాట్యం మొదలు పెట్టారు.

వాళ్ళ కాళ్ళకు పల్లెరుకాయ ముళ్ళు
గుచ్చుకొని పడిపోతుంటే ఒంటినిండా
పల్లెరుముళ్ళు గుచ్చుకుంటూంటే మూలు
గుతూ అర్తనాదాలు చేశారు. విఘ్నేశ్వరు
డిక ధ్యానభంగమై జరిగింది చూశాడు.
పల్లెరుతిగపట్ల అభిమానం కలిగింది.
అప్పరసలు భయంతో పడుతూ లేస్తూ
కుంటుకుంటూ పారిపోయారు. పల్లెరుగా
మొలిచిన యక్షిణి కంటకముఖి,
“స్వామీ! మీ అన్నతమ్ముళ్ళకు తగువు
పెట్టి కుబేరుడి శాపం పొంది ఇలా పడి
ఉన్నాను, అనుగ్రహించు!” అని వేడు
కుంది.

ఆ రోజు సరిగా భాద్రపద శుక్ల
చవితి, వినాయకచవితి రోజే. విఘ్నేశ్వ

రుడు కంటకముఖి శాపం తొలగించి,
“వినాయకచవతినాడు నీ పల్లెరు ముళ్ళ
కాయలను వికటవినోదంగా ఉపయోగిస్తా
రులే!” అని చెప్పాడు.

యక్షిణి అలకాపురి చేరుకుంది.
అప్పుడు జిల్లేడు, “స్వామీ! నన్ను కూడా
అనుగ్రహించండి. ఇంద్రుడి ఆజ్ఞ నిరాక
రించి శాపం పొంది అంటరానిదాన్నిగా
ఇలా పడి ఉన్నాను. నేనెందుకూ
కొరగానిదాన్ని, అర్క అనే అప్పరసను,
నీయందు భక్తి శ్రద్ధలు గలదాన్ని!”
అంది.

విఘ్నేశ్వరుడు జిల్లేడుతో, “అంట
రానితనం అంటూ ఏదీ సృష్టలో లేదు.
నీ మొగ్గల్ని, పువ్వుల్ని నేను ప్రీతితో

మాలగా ధరిస్తాను! నీవు ద్వాపర యుగంలో కుబ్జవై పుడతావు, కృష్ణుడు నిన్ను ఏలుకుంటాడు, నీ శాపం పోయింది. సుఖంగా స్వర్గం వెళ్ళు. ఇంద్రుడి వల్ల గాని మరెవ్వరివల్ల గాని నీ కెటువంటి భయమూ ఉండదు, ఏ శాపమూ తగలదు. జిల్లేడు వ్రేళ్ళు ఆయుర్వేద ఔషధాలకు ఉపయోగపడతాయి, జిల్లేడాకులు సూర్యుడికి ప్రీతిగా ఉంటాయి!" అని చెప్పాడు.

అర్క అప్పరరూపంతో స్వర్గాన్ని చేరుకుంది.

విఘ్నేశ్వరుడు కైలాసానికి తిరిగి వెళ్ళాడు. "నాయనా, తపస్సు ముగిసింది

కదా, మరి పెళ్ళి....." అని పార్వతి అంటూండగా, "ముగియడమేమిటి? అసలు జరగనేలేదు, తిరిగి తపస్సు కెళ్తున్నా!" అని చెప్పి విఘ్నేశ్వరుడు మరో చోటు ఎన్నుకున్నాడు. ఆ ప్రదేశమంతా పాములపుట్టల మయంగా ఉంది. చుట్టూ ఫలయంగా పుట్టలున్నట్టు చూసుకొని తపస్సు మొదలుపెట్టాడు. పుట్టల్లోంచి పాములు సెటారుగా లేచి పడగలు విప్పి బుసలుకొడుతూ కాపలా కాయసాగాయి. ఇంద్రుడు మూషికాసురుడి అనుచరులైన రాక్షసులకు, "మీ యజమానిని వాహనంగా చేసుకొన్న విఘ్నేశ్వరుడు మిమ్మల్నందర్నీ నిర్మూలించడానికి తపస్సు చేస్తున్నాడు, పగ తీర్చుకోండి!" అని కబురు పెట్టి ఉనిగొల్పాడు.

రాక్షసులు వినాయకుడి మీద దాడి చేయగా మహాసర్పాలు పాతాళం నుంచి కట్టలుగావచ్చి వాళ్ళ పొగరు అణిచాయి. చచ్చినవాళ్ళు చావగా మిగిలినవాళ్ళు తమ తెలివి తక్కువను నిందించుకొంటూ ఇంద్రుణ్ణి తిడుతూ అక్కడి నుంచి పారిపోయారు.

ఇంద్రుడు మంచి ఉల్లాసవంతులైన దేవతా పురుషుల్ని, వారితో అప్పరసలను కలిపి పంపుతూ, "విఘ్నేశ్వరుడికి రాగోదయం కలిగేలాగ మీ ప్రతాపం చూపండి!"

అని ఆజ్ఞాపించాడు. వాళ్ళు వెనుకనే
వజ్రాయుధం పట్టి వెళ్ళాడు.

దేవతలు అప్పరలతో జంటజంటలుగా
సురసేవిష్టాకోలాహలించేస్తూ ఆటపాటలు
మొదలు పెట్టారు, నాగులు బుసకొడుతూ
విరుచుకుపడి వాళ్ళను చుట్టుకొని కోరలతో
కాట్టువేయసాగాయి. ఇంద్రుడు నాగులపై
వజ్రాయుధాన్ని యుధిపించాడు. నాగుల
కోపం రెచ్చిపోయింది. నాగలోకం నుంచి
బిలబిలమని మహాసర్పాలన్నీ వచ్చి
దేవతల్ని స్వర్గానికి తరిమాయి. దేవతలకూ
నాగులకూ చిన్న యుద్ధం లాంటిది జరి
గింది. ఇంద్రుడి వజ్రాయుధాన్నే లక్ష్మి
పెట్టకుండా నాగులు స్వర్గాన్ని ముట్టడించి
గగ్గోలు పుట్టించి మరీ వెళ్ళాయి. విఘ్నేశ్వ
రుడు నాగుల సహాయానికి సంతసించి
పాములను ఎత్తుకొని ముద్దాడి, అలంకా
రాల్లాగ మీద వేసుకొని కైలాసానికి
వెళ్ళాడు.

పార్వతి అతని పాములవాడి
వాలకం చూసి నివ్వెరపోయింది.

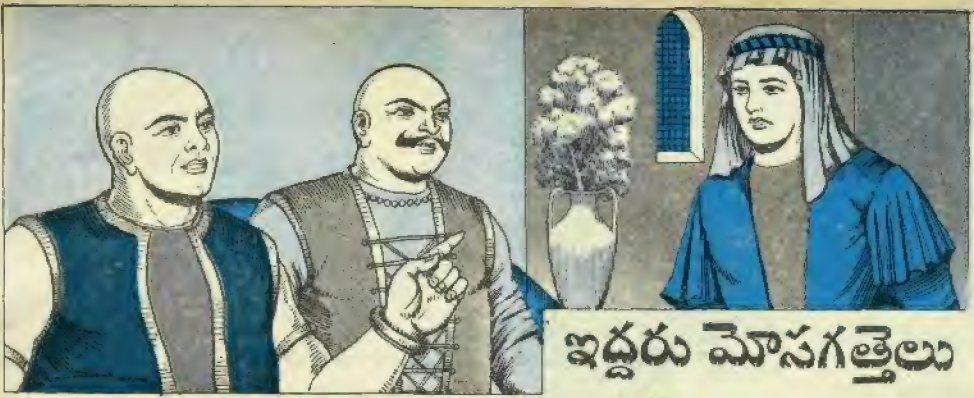
“అమ్మా! తండ్రి సాత్తు తనయుడికి
సంక్రమించడం సహజమైందేగదా!
శంకరాభరణాలు నాకు భూషణాలే! అదీ
గాక పాములు నాకు ప్రాణమిత్రులై
ప్రాణాలకు తెగించి కాపుకాశాయి. అప్ర
మిత్రుల అండదండలేకదా నిజమైన దండ
కడియాలూ, అమూల్యాభరణాలూను!
అందుకే నాగభూషాయ అనిపించుకు
న్నాను!” అని విఘ్నేశ్వరుడు చెప్పాడు.

శివుడు చిరునవ్వులు ఒలికించాడు.
పార్వతి వినాయకుడి వింత చేష్టకు విసు
క్కుంది. ఆ విధంగా వినాయకుడు
విఘ్నాలు తెచ్చిపెట్టుకుంటూ వచ్చాడు.

పార్వతి మళ్ళీ మరొకసారి బలవంత
పెట్టింది. “అమ్మా! ఏదైనా ఘనకార్యం
చేస్తేనే గదా సమర్థుడనిపించుకుంటారు!
నేనేదైనా చేసి తమ్ముడి లాగ ఘనుడి
ననిపించుకోనిదే ఎలాగ పెళ్ళిచేసుకో
మంటావు?” అన్నాడు విఘ్నేశ్వరుడు.

“నీకేంతక్రువ నాయనా? సమర్థుడివి
కాక వాజమ్మవా ఏమిటి!” అందిపార్వతి.

ఇద్దరు మోసగత్తెలు

7

మర్నాడు ఉదయం పాదరసం ఇల్లు చేరే సరికి అమ్మద్ ప్రాణాలు లేచివచ్చాయి. తన ప్రియశిష్యుడి జాడతెలియక అమ్మద్ కిందటి రాత్రి భోజనం చెయ్యలేదు. నిద్ర పోలేదు. తెల్లవారుతూనే భటుడొకణ్ణి పంపి తనసాటి కొత్తలయిన హసన్ ను కూడా పిలిపించి సలహా అడిగాడు. వాళ్ళు మాట్లాడుతుండగానే పాదరసం తిరిగి వచ్చాడు.

అతను తన అనుభవమంతా యిద్దరు కొత్తలులకూ వివరంగా చెప్పాడు. హసన్ అంతా విని చిరునవ్వు నవ్వుతూ, "ఇంత పని చేయగల చిన్నది బగ్గాదులో ఒకతే వున్నది. అది పావురాల టపా నిర్వహించే దిలైలా కూతురు జీనాబ్. ఇంతకూ దాన్ని ఏం చేద్దామని నీ ఉద్దేశం?" అని పాదరసం అలిసి అడిగాడు.

"పెళ్ళాడదామని!" అన్నాడు పాదరసం చిన్నగా నవ్వి.

"ఇంతచేసినా కూడానా?" అన్నాడు హసన్ ఆశ్చర్యంగా.

"ఇంకా యింత చేసినా ఆ పిల్లను నేను క్షమించగలను. అది నాకు భార్య అయితే నాకు జీవితంలో యింకే కోరిక లేదు," అన్నాడు పాదరసం మనస్ఫూర్తిగా.

"అంత గాఢమైన కోరిక తీరకుండా ఉండరాదు. నువ్వు కూడా మంచి అంద గాడివి. మీకు జోడు సరిపోతుంది," అన్నాడు హసన్.

"మనవాడికి కాస్త సహాయం చెయ్యి, హసన్!" అని అమ్మద్ అడిగాడు.

హసన్ అప్పుడే పాదరసం అలికి ఒక పథకం తెలిపాడు.

అరేబియా కథలు

పాదరసం తన శరీరమంతా నల్లరంగు పూసుకుని, సిగ్రోలాగా అంగవస్త్రం చుట్టుకున్నాడు. కొంత డబ్బా, కొంత భంగూ తీసుకుని కూరల అంగడికి వెళ్ళాడు. అక్కడ అతను దిలైలా వంటవాణ్ణి వెతికి పట్టుకుని, "అన్నా, నేనీ నగరానికి కొత్త వాణ్ణి, సాటి సిగ్రోవు కనిపించావు. సారాదు కాజానికి వస్తావా? సఖ్యంగా తాగుదాం!" అన్నాడు నవ్వుతూ.

దిలైలా వంటవాడు, "నాకు క్షణం తీరిక లేదు. మాయింటికి రారాదా? అక్కడ నీకు కావలసిన అన్ని రకాల తాగుదూ, భోజనమూ కూడా పెడతాను," అన్నాడు.

పాదరసం కోరినది కూడా అదే. అతను ఆ సిగ్రోవాడి వెంట దిలైలా ఇంటికి వెళ్ళాడు. వంట ఇంట్లో చేరాడు. ఇంతలోనే దిలైలా, జీనాబ్ భోజనానికి వచ్చారు. వంటవాడు వారి భోజనమూ, తాగుదూ సిద్ధంచేసి ఒక్కొక్కటే తీసుకుపోయి వారి ముందు పెట్టసాగాడు. వాడు అవతలికి వెళ్ళినప్పుడు పాదరసం లోటాలలో భంగు కలిపాడు.

కొద్దిసేపట్లోనే దిలైలా, జీనాబ్, నలభై మంది సిగ్రోబానిసలూ, సిగ్రోవంటవాడూ, ఆఖరుకు వేటుకుక్కలు సయితం భంగు ప్రభావంతో ఒళ్ళు తెలియకుండా వున్న చోటే పడిపోవటం తటస్థించింది.

పాదరసం యధేచ్ఛగా ఇల్లంతా తిరిగి, దిలైలా అధికారరీత్యా ధరించే దుస్తులూ, బంగారుటోపీ, సిగ్రోల ఎర్రజరీ దుస్తులూ పోగుచేసి మూటగట్టుకున్నాడు. మిద్దె మీదికి వెళ్ళి గూళ్ళలో ఉన్న పావురాలన్నిటినీ పెద్దపంజరంలో పెట్టుకున్నాడు. "ఈ పని చేసినవాడు వీరాధివీరుడు పాదరసంఅలి తప్ప మరొకడు కాడు!" అని చీటిమీద రాసిపెట్టి, పావురాలూ, దుస్తులూ పట్టుకుని నేరుగా అహ్మద్ ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు.

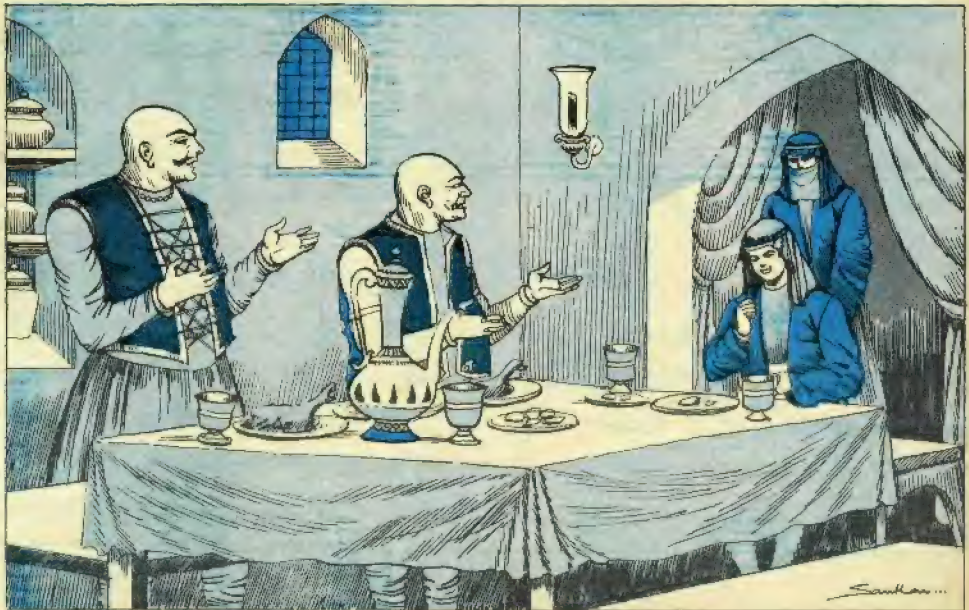
దిలైలాకు ఒళ్ళు తెలిసేసరికి చీకటి పడుతున్నది. ఆమె పాదరసం పెట్టి

పోయిన చిటి చూసుకున్నది. ఇల్లంతా కలయచూసి, అతను ఖలీఫాకు సంబంధించిన సాత్తుమాత్రమే సంగ్రహించాడని తెలుసుకున్నది. దిలైలా దీర్ఘంగా ఆలోచించింది. ఈ సంగతి పైకిపాక్కితే తన పరువుకూ, ఉద్యోగానికి కూడా భంగం. పాదరసం మీద పగపాధించుకున్నా ప్రయోజనంలేదు. అతని చేత అహ్మద్ ఈ పని చేయించి ఉంటాడు. అతని కాళ్ళు పట్టుకుని పోయిన సాత్తు తెచ్చుకోవటం తప్ప గత్యంతరం లేదు. అహ్మద్ మీద పగ తీర్చుకోవటానికి గాను తాను తన కూతురి ద్వారా పాదరసంతోలికి పరాభవం చేయిస్తే దానికి ప్రతిక్రియగా అహ్మద్ ఆ పాదరసం ద్వారానే పగ తీర్చుకున్నాడు. రెంటికీ

సరిపోయింది. ఇక అహ్మద్ తనతో రాజీ పడవచ్చు. "ఇప్పుడే వస్తా," అని కూతురితో చెప్పి దిలైలా అహ్మద్ ఇంటికి వెళ్ళింది.

ఆమె అక్కడికి చేరేసరికి అహ్మద్, హసన్, పాదరసం అలీ మొదలైన వాళ్ళు కూచుని భోజనాలు చేస్తున్నారు. ఆమెను చూడగానే అహ్మద్, హసన్ లేచి తలలు వంచి నలాములుచేస్తూ, "దయచేయండి, దిలైలా! మా పంక్తిని కూచోండి!" అని గౌరవంగా ఆహ్వానించారు.

వారు తింటున్నది పావురాయి మాంసమని తెలియగానే దిలైలాకు కళ్ళు చీకట్లు కమ్మాయి, తల తిరిగిపోయి నట్టయింది. ఆమె వణికిపోతున్న గొంతుతో

“అహ్మద్కు నా మీద ఎంత వగ ఉంటే మాత్రం ఖలీఫా ప్రాణప్రదంగా చూసుకునే టపా పావురాలను దొంగతనంగా తెప్పించి, వండించుకు తింటాడా? దొంగతనానికి మాత్రం నీతిలేదా?” అని అడిగింది.

“టపా పావురాలని తెలిస్తే వండుకు తినకపోదుమే!” అన్నాడు పాదరసం. అందరూ నవ్వారు.

హసన్ దిలైలాను అనునయిస్తూ, “నువ్వేమీ కంగారు పడకమ్మా! టపా పావురాలెక్కడికీ పోలేదు. ఖలీఫా సొత్తంకా సురక్షితంగానే ఉంది. ఒక్క చిన్న కోరిక, ఈ చిన్నవాడు కోరుతున్నాడు. దానికి నువ్వు సరే నన్నట్టయితే

నీ పావురాలూ, దుస్తులూ ఈ క్షణంలో నీ పరమపుతాయి!” అన్నాడు.

“అ కోరిక ఏమిటో చెప్పండి. నే నవ హాయురాలినని మీకు మాత్రం తెలీదా?” అన్నది దిలైలా.

“మరేమీ లేదు. ఈ కుర్రవాడు అలీ మీ అమ్మాయి జీనాబ్ను చేసుకోగోరుతున్నాడు.” అన్నాడు హసన్.

“అయ్యో, నాయనా! దీనికా నన్నింత బాధించారు? నేను ఒప్పుకుని ఏం లాభం? మా జీనాబ్ ఒప్పుకున్నా లాభం లేదు. ఎందుకంటే దానికి వయసు వచ్చేదాకా రక్షకుడు దాని మేనమామ, మా పెద్దన్న జుర్రేక్. ఆయన సరేనంటే గాని ఈ పెళ్ళికాదు. మీకు తెలియనిదేముంది? జుర్రేక్ కట్టైనా కంపనా కాలని కర్కోటకుడు. ఆయన్ని ఒప్పించే భారం మటుకు పూర్తిగా పాదరసం అలీది!” అన్నది దిలైలా.

జుర్రేక్ను కలుసుకుని, ఆయన అనుమతి సంపాదించి, ఆ తరువాతనే జీనాబ్ను పెళ్ళాడటానికి పాదరసం నిర్దోషుడై.

దిలైలా తన దుస్తులూ, పావురాలూ తీసుకుని వెళ్ళిపోయింది.

దిలైలా అన్న జుర్రేక్ కూడా ఒకప్పుడు గొప్ప దొంగే. ఆ కాలంలో అతను చేసిన దొంగతనాలకు అచూకీ, దర్యాప్తు, విచా

రణా అంటూ లేదు. అతను కూచున్న చోటు నుంచి కదలకుండా ఎక్కడ ఎప్పుడు ఏ దొంగతనం చెయ్యాలన్నా చేసేసేవాడు. ఇప్పుడు ముసలితనం వచ్చి, దొంగతనాలు మానేసి, చేపలు వేయించి అమ్ముకుని బతుకుతున్నాడు. కాని ఆ మనిషిలో ఇప్పటికీ ఎన్నో శక్తులున్నాయి.

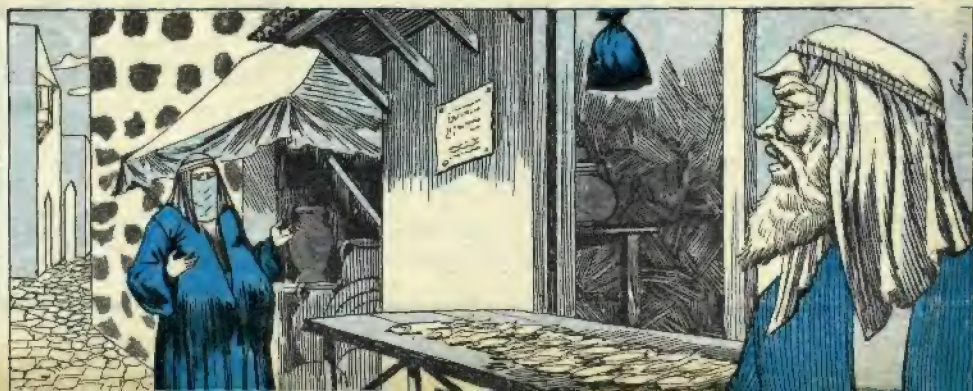
జురేక్ తన దుకాణానికి జనాన్ని ఆకర్షించటాని కొక యుక్తి వన్నాడు. అతను తన దుకాణం వాకిలికి ఒక వెయ్యి దీనారాల సంచి వేళ్ళాడగట్టి, దాన్ని ఎవరు ఎత్తుకు పొగలిగితే వాళ్ళు ఉంచుకోవచ్చు నని చాటింపు వేశాడు. ఎట్లాగైనా దాన్ని కాజేద్దామని వేలసంఖ్యలో జనం దుకాణానికి వచ్చి సరుకుకొన్నారు. కాని ఆ సంచిని కాజేయ్యటం ఒక్కరిపల్ల కూడా కాలేదు. ఏమంటే ఆ సంచిని ఎవరైనా తాకితే చాలు దుకాణం నిండా గంటలూ, డప్పులూ మోగుతాయి. అది వినిగానే, జురేక్ దొడ్లో ఉన్నాసరే పరిగెత్తు కుంటూ వచ్చి దొంగను పట్టేస్తాడు, లేదా

సిసంగుండ్లు దొంగలమీద విసురుతాడు. వాటి దెబ్బలకు కాళ్ళూ, చేతులూ విరుచుకున్న వాళ్ళూ కూడా వున్నారు.

పాదరసం అలీ, జురేక్ ను చూశాడు. తాను ఫలానా అనీ, కొత్తాల్ అహ్మద్ గారంట బస చేస్తున్నాననీ, తాను జీనాబ్ ను పెళ్ళాడగోరుతున్నాననీ, పెళ్ళికి అనుమతించ వలసిందనీ కోరాడు. కాని ముసలి జురేక్ జీనాబ్ తో పాదరసం పెళ్ళికి ఒప్పలేదు. అలీ, జీనాబ్ కు తగినవాడు కాదని ఆతడనుకున్నాడు.

పాదరసం అలీకి, జురేక్ దీనారాల సంచి కాజేయ్యాలనీ, దాని ద్వారా జురేక్ అనుమతి సంపాదించి జీనాబ్ ను పెళ్ళాడా లనీ అనిపించింది. ఇందుకుగాను అతను గర్భిణీస్త్రీలాగా వేషం వేసుకుని జురేక్ వుండే దుకాణానికి వెళ్ళాడు. చేపలు బేరం చేస్తూ నొప్పులు వచ్చినట్టు నటించాడు. జురేక్ కంగారుపడి తన భార్యను విలవటానికి లోపలికి వెళ్ళాడు.

—(ఇంకా వుంది)

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమానం రు. 25 లు
 ఈ ఫోటోల వ్యాఖ్యలు 1981 సెప్టెంబర్ నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

P. Sundaram

M. Natarajan

- ★ పై ఫోటోలకు సరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్కమాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.)
- ★ జూలై నెల 20 వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంతమాత్రమూ పరిశీలించబడవు.
- ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 25/-లు బహుమానం.
- ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన రాసి, (వ్యాఖ్యలకు సంబంధించని విషయాలేవీ చేర్చరాదు.) ఈ అద్రనుకి పంపాలి :- చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26

మే నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : రెండీ ఒకే గూడు

రెండవ ఫోటో : పెళ్లి వేష కోడు

పంపినవారు : టి. వి. భాస్కరరావు, చిలమత్తూరు. (చిత్తూరు జిల్లా)

బహుమతి మొత్తం రు. 25/-నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

లాలింపండి

మీరూ
మురిసిపోండి

“అహో! మా నాన్నకి నేనంటే ఎంతో యిష్టం. అందుకే మరి నాకోసం రావల్ గామ్ ఎక్స్ట్రా తయారు చేశారు. కోకో, కోకోనట్ రెండూను. నాకు తెలుసు... నాన్న కూడా దొంగలాగ బాటుగా తిన కోసమూ తయారుచేసారు కోప్పి.”

కోత్తగా
కరకరగా,
చప్పరించేలాంటి
రుచితో

Ravalgaon Eclairs

ది రావల్ గామ్ ఫుడ్స్ ప్రైవేట్ లి. బాల్కన్ ప్రాంట్ నగరం

హైదరాబాద్: 166666 హైదరాబాద్ బాల్కన్ ప్రాంట్ నగరం, టెలీఫోన్: 400 038.

**“న్యూట్రాముల్ మిగతావాటికన్నా
తక్కువ ఖరీదు!”**

Be a
Nutramul
"dada".

Nutramul

The strengthening
all-family drink.

**ఇంచుమించు
3 రూపాయలు తక్కువ.**

న్యూట్రాముల్, అమూల్ వారి తత్వాన్ని
సాటి ఉజ్వల ఉదాహరణ: అమిత తక్కువ
దరలో అత్యంత నాణ్యత.

మరి ప్రతి రోజూ వేలాది మంది
న్యూట్రాముల్ వైపు మొగ్గుతున్నారంటే
అందులో ఆశ్చర్యమేముంది గనక!

అమూల్ వారి

న్యూట్రాముల్

మార్కెట్లో చెసేవాడు :
గుజరాత్ కో-ఆపరేటివ్ మిల్క్ మార్కెటింగ్
సొసైటీ లిమిటెడ్, అనంద్, గుజరాత్

అప్పురా మరియు నటరాజ్ పెన్సిళ్లు

రంగురంగుల డిజైన్లలోని అందం
చేతిలో ఇంద్రధనసు లాంటి మురిపెం.

మెరిపేలా, అందమైన డిజైన్లలో,
ఇంద్రధనస్సులోని రంగులన్నిటో.
ప్రతిపెన్సిలూ ఎంతో మృదువుగా,
నల్లగా రాస్తుంది. డిస్ బాండెడ్ బెడ్
ఉంది గనక చెక్కేటప్పుడు యిది
వరగదు, అందుకే మరి సన్నని
మొలికలు గల మొనలు.

← బాండెడ్ బెడ్

అప్పురా మరియు నటరాజ్
పెన్సిళ్లు ఎక్కువ కాలం పనిచేసే పెన్సిళ్లు

హిందూస్థాన్ పెన్సిల్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, 79 పాల్వేన్ రోడ్, బొంబాయి 400 001.

ఆకుపచ్చ
వెండి
నారింజ రంగు
వెండి

ఎరుపు
వెండి
పసుపుపచ్చ

**మోసానికి
తావే
లేదు!**

ఇప్పుడు అసలైన పాపిన్స్

చుట్టుబడే

కాగితంపై వెండి చారలుంటాయి!

పిల్లలూ, ఏమిటో ఈ హిందూడి మరి! ఇప్పుడు
మోసగాళ్ళు మిమ్మల్ని మోసం చేయలేరే.
మీరు చేయవలసినదల్లా ఆకలితో ఉన్న
పొత్త పొచిన్స్ పోయిల్ ప్యాక్ పైన వెండి
చారలున్నాయా అన్నది చూడడమే. ఆకలితో
పండ్ల దురుల పొచిన్స్ ప్యాక్ చేసుకుని
మురిపి చోపడమే సరేనా మరి ?

పార్లె

పాపిన్స్

**నకిలీచేసే వాళ్ళు
మిమ్మల్నికే మోసం
చేయలేరు.**

